PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК II ЛИСТОПАД — NOVEMBER, 1961 Ч. 11

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

Рік II ЛИСТОПАД, 1961

Ч. 11

Виходить раз у місяць

Видає

Союз Українок Канади

Редагує Редакційна Колегія

Редактор Наталія Когуська

Річна передплата в Канаді $3.50

Поза Канадою 4.00

Поодиноке число ..... .40

Передплату висплати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B.

Winnipeg 4, Man.

PROMIN

NOVEMBER, 1961 Vol. II

No. 11

Monthly Publication

Published by

Ukrainian Women's Ass'n of Canada

Edited by Editorial Committee

Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50

Subscription in other countries 4.00

Singie copy ..... .40

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B.

Winnipeg 4, Man.

На обкладинці:

Пані Ваніє, дружина генерального губернатора Канади, з нововирощеною рожею абрикосно-рожевого кольору, яку названо на її честь за її заслуги в ділянці суспільної роботи протягом восьми років у Франції, коли генерал-майор Ваніє був послом Канади в тій країні.

— CP Wirephoto

К. С.

ЗМІСТ

Лариса Мурович — Відкриття пам'ятника 1
Остап Тарнавський — Молитва за поляглих 1
Н. К. — Одна з „Непоборних" 2
С. Волинець — Мої зустрічі з Катрею Гриневичевою 3
С. П. — Посвячення пам'ятника Іллі Киріяка 4
Пам'ятник Лесі Українці 5
Ольга Войценко — Централі документацій жіночого руху й праці 6
В. Ніньовський — Маленька мандрівка в мистецтво 8
Марія Пастернакова — Українська жінка в хореографії 10
Тарас Шевченко — Наймичка 12
Olenka Negrych — Markian Shashkevich 15
Elizabeth Bilych — Canadian Ukrainian Youth Association 17
Дрогаївський — На рідношкільні теми 19
Для наших господинь 20
Стефанія Пауш — Вісті з централі 21
Юрій Шкрумеляк — Листопад 23
Леонід Бачинський — Маленька лісова мишка 23
„Ukrainian Reader" — Відважна дівчина 23
Наталя Базюк — 35-ліття відділу в Едмонтоні 24
При громадській роботі 26
Українська Вишивка 30

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК II ЛИСТОПАД, 1961 Ч. 11

Лариса Мурович

ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА

9 липня 1961.

На прерії, де гомонять лани
Та й вітер дужий пружиться до лету,
Постав Шевченка світлий пам'ятник
Із нашої любови до поета.

Рядами довгими спішився люд
З усіх закутин вільної країни,
Щоби достойно вшанувати тут
Великого Пророка України.

Ось піонери, вірні і міцні,
Що пущу корчували безупину;
Ізгої он, яким кошмарні дні
Закрили поворот у батьківщину.

Дорослі і малі, а в убрання
Вплелися буйні квіти вишивкові —
Неначе йшли в параді цього дня
Поля і гори і степи чудові.

Народні маси віддали разом
Уклін сердець, які жили у рані —
Ще й прапори шуміли... Їх псалом
Усі герої знали у змаганні.

Та, як засяло сонце із небес
І залунало: КАЙДАНИ ПОРВІТЕ —
Відчули ми, що Геній мов воскрес
І нам велить у рідний край летіти.

Шевченко нас єднає в моноліт
І виряджає на стрімкі дороги,
Щоби його здійснився ЗАПОВІТ
У день останній: бою й ПЕРЕМОГИ!

**
*

Остап Тарнавський

МОЛИТВА ЗА ПОЛЯГЛИХ

О, Пане, справедливий будь для тих, що впали,
охороняючи від ворога свій край,
що віддали життя своє в боях кривавих,
посеред двох сторіч розстріляних розстай,
піднявши прапор самостійної держави:
благословенний, вічний спокій Ти їм дай!

І дай блаженний мир для жертв в'язниць [іржавих,
гнилих конц-таборів і самітних заслань:
для всіх, кого ворожих хід чобіт розчавив,
ступаючи по владу у просторів хлань.
...Стиснувши з болю зуби й п'ястуки від люті,
вони дали Тобі й країні рідній дань.

Під омофор своєї ласки. Всемогутній
візьми Ти матері з дітьми на раменах,
що залишили краєвиди незабутні
своїх дідизн, коли війни червоний жах
орав їх куль дощем і зривом бомб і криком
нападених селян, рибалок, кожум'як.

І захисти дідів, що з-за мережі вікон
чекали внуків, щоб співати їм: хвала,
що довелося їм свою любов велику
проклоном сплюнути, як ворог із сідла
сягав на них нагайкою. Даруй провину
і братовбійцям, що не розуміли зла,

задивлені ув образ, в чарівну картину
Злеліяну в піснях з-під кучерявих стріх,
в свою воскрешену, розквітлу батьківщину,
О, Пане, справедливий будь для них усіх!
Хай тихий плач беріз і розцвіти калини
колишуть їхній спокій в вічності доріг.

І блискавицею хай суд Твій мудрий зрине;
коли злочинець йде злочинця п'ятнувать
зроби, щоб на просторах нашої країни
перемагала знов свята, відплатна рать,
Хай оживуть слова, що нам від них остались,
з якими радісно було їм умирать.

Дозволь же вийти нам, ошуканим, несталим,
на їхню — кров'ю зрошену, святую путь
і докінчити діло, що вони почали...
О, Пане, справедливий будь!

Одна з „Непоборних"

В РОКОВИНИ КАТРІ ГРИНЕВИЧЕВОЇ

„Впала ще одна з „Непоборних" у далекій і мрячній альпійській улоговині, згасло многоплідне життя Великої Письменниці і Великого Громадянина, життя сповнене святим горінням, крилатими поривами шляхетного Духу..."
І. К.

Так писав про Катрю Гриневечеву автор підписаний ініціялами І. К. в рік сумної події, коли закінчила земну дорогу одна з визначних жіночих постатей української літератури і невтомна громадянка , що цілий свій вік жила і трудилась для свого народу.

Катря Гриневичева народилась 19 листопада 1875 року в Винниках біля Львова, в родині Банахів. Батько її Василь Банах був державним австрійським урядовцем.

Коли маленькій Катрі сповнилось чотири роки, Василь Банах з родиною був урядово перенесений до Польщі до міста Кракова.

Там і зростала молода письменниця. Та дивні незбагнуті Божі дороги: кругом чуже, а то й вороже польське оточення, що ненавиділо все, що зветься українським, „шизматицьким". Школа німецька і польська. Рідної мови і письма не знала майже до 18 років життя, а проте в скорому часі стала славною українською письменницею. Віднайшов цей молодий талант письменник Василь Стефаник, який був тоді студентом медицини в Кракові, й який був частим гостем в домі Банахів.

Української мови почала вчитись молода Катря вже дорослою людиною. Захопила її рідна стихія коли створилася в Кракові молода українська студентська громада і заяснів перед нею ідеал служби рідному краєві.

Надзвичайно великий вплив на письменницю мали твори Івана Франка, а пізніше і знайомство з поетом. Вийшовши заміж за Осипа Гриневича, учителя семинарії у Львові, переїхала з чоловіком на сталий побут у Львові і вже аж у Львові увійшла в гурт українських письменників — Іван Франко, Труш, Коцовський, Маковей і інші.

Писала поезії, оповідання й повісті. Друкувала їх в „Літературно-Науковому Вістнику", що виходив у Львові, в журналі „Буковина", а перша збірка її праць вийшла друком 1899 року п. з. „ Леґенди й оповідання".

Багато родин в Канаді передплачували дитячий журнал „Дзвіночок", але мало, мабуть, знає, що першим редактором його була Катря Гриневичева (від 1909 року до 1912-го). В тім часі вона познайомилася була з багатьома українськими письменницями в Західній Україні та той бік Збруча з такими як Олена Пчілка, Людмила Старицька Черняхівська, О'Конор Вілінська, Константина Малицька а також із славною акторкою українського театру Марією Заньковецькою.

Перші дороги скитання почались 1915 року, коли російські війська окупували Галичину. З багатьома іншими виходцями опинилась аж у Ґмінді, Австрії де жила два роки і сповняла обовязок учительки в таборі українських виселенців. Тут і написала вона прекрасну збірку новель п. з. „Непоборні".

Переживає письменниця великі дні відродження рідної країни до державного життя, бо вернулась знов до Львова, а ще тяжче переживає її трагедію. Але свідомість того, що хоч український нарід втратив волю і державне життя, то лишається все таки нація, нарід для якого треба жити і працювати. Вважала, що кожний письменник є покликаний на провідника народнього, на учителя і повернулась до праці в чотирьох стінах. А з тих чотирьох стін вилетів її „Шестикрилець", виплили її „Шеломи в сонці".

Не проходила вона мимо громадського руху особливо виявила багато своєї уваги жіночій організації Союзові Українок і була вибрана 1922 р. головою центрального об'єднання українського жіноцтва Галичини і Волині. Це було почесне назначення.

Дописувала Катря Гриневичева до таких часописів і журналів як „Рада", „Жіноча Доля", „Воля Покуття", „Нова Хата", „Жінка" і часопису „Свобода" в Америці. Була вона співредактором видань „Союзу Визволення України" і працювала в редакції „Українського Слова".

Багато її праць — оповідання, новелі, статті, що друкувались у різних журналах і часописах так і досі не зібрані і чекають чиєїсь благородної руки, щоб побачити світ в творах письменниці.

Друга світова війна знову позбавляє письменницю рідного дому і виправляє її на дорогу скитань, та її вік уже не для мандрівок а до того приходилось переживати ріжні негоди біженського життя і шукати притулку на чужині. Захворіла на цукрову недугу і по двох роках ві-

С. Волинець

МОЇ ЗУСТРІЧІ З КАТРЕЮ ГРИНЕВИЧЕВОЮ

В домі Катрі Гриневичевої бував я часто, бо відвідував її молодшого сина Славка, що був моїм другом і військовим побратимом. Ми разом служили при Українських Січових Стрільцях, разом виступали на сцені воєнного стрілецького театру. Під час побуту Українських Січових Стрільців в Україні часто квартирували на одній вояцькій квартирі і переживали неодну цікаву пригоду.

Славко став згодом адвокатом, а тепер перебуває в ЗДА, де перебуває теж його сестра замужня за д-ром Витановичем. Знав я також старшого сина Катрі Гриневичевої Володимира, що також служив при Українських Січових Стрільцях. По війні він виїхав з родиною до Австралії, де недавно помер. Згадую про це тому, щоб підкреслити український патріотизм письменниці. Мала двох синів і обидвох віддала на службу Батьківщині.

Гриневичі мешкали у Львові при вулиці Мулярській (числа камяниці не пригадую, пригадую лише що камяниця стояла на розі вулиць Мулярської і Шимоновичів по правій стороні коли йти від сторони вулиці Сапіги). Занимали Гриневичі кількакімнатне помешкання на першому поверсі. Вікна помешкання виходили на великий огород, в якому росли також овочеві й декоративні дерева. Катря Гриневичева любила природу й добре себе почувала в тому помешканні, головно в літі, коли огород пишався зеленню і квітами, що їх можна було оглядати з вікон їхнього помешкання.

Ми зі Славком Гриневичем були в тому часі пильними читачами різних тодішніх літературних новинок і під час наших зустрічей у нього дома ми обмінювались нашими враженнями і критичними завваги до прочитаного. Катря Гриневичева з материнською увагою прислухалась до наших розмов і дискусій і брала в них живу участь. Вона була в курсі всіх тодішніх літературних справ, знала докладно про всі новинки української, польської й европейської літератури й охоче служила нам своїми завважами, що варт і що слід нам читати.

Катря Гриневичева (1875-1947)

До речі Катря Гриневичева дуже рада була, що син її Славко цікавиться літературою. Він серед дітей був її любимцем і вона бажала, щоб він перейняв її письменницький талан і став письменником.

Хоч Катря Гриневичева держала постійно руку на живчику сучасности, жила нею і розуміла її але вона залюбки звертала свої очі в минуле і шукала там цінностей, що можуть прикрасити нашу сучасність. Плодом її духових мандрівок в минуле є її чудовий „Шестикрилець" і „Шеломи в сонці".

Катря Гриневичева дуже любила розказувати про часи свого перебування в Кракові, де вона в своїй молодості виховувалась і де зустрі-

---

дійшла в інший світ. Сталось це 1947 року в м. грудні в Альпах в Берхтесґадені. Останні дні проживала в таборі „Орлик". Відлетіла у вирій і не під силу була далека дорога...

Глибкою жалобою прогомоніла вістка про її смерть. Була вона одною з тих своїх героїнь, яких описувала в збірці „Непоборні" — вірила в талановитість свого народу, в його призначення і його світлу майбутність і цю віру наче промінь розливала у своїм довкіллю, залишаючи її майбутнім поколінням.

НК.

чалась зі світочами тодішньої польської літератури, що були згуртовані в крузі письменників, що звали себе „Млода Польська". До того гурта належали тоді такі визначні польські письменники як С. Виспянський, С. Пшебишевський, К. Тетмаєр і інші. В Кракові познайомилась вона з визначним українським малярем О. Новаківським і молодою в тому часі літературною зіркою Василем Стефаником. Краківська, високомистецька атмосфера, залишила глибокий слід на її пізнішім життю.

З одушевленням оповідала про Івана Франка, що мав рішальний вплив на розвиток її письменницького талану і якого творчість вона обожнювала.

Катря Гриневичева не любила публічних виступів. Була дуже скромна. Була взірцевою мамою і доматоркою. Все поважна і задумана, неначе постійно заглиблена в собі. Була людиною високої духової культури і любителькою краси. Крім літератури любила малярство, різьбу і музику і любила на ті теми говорити. Говорила вишуканим літературним стилем і це трохи вражало звичайних смертельників, що з нею зустрічалися.

**
*

По довгій перерві зустрів я Катрю Гриневичеву на першому етапі нашого великого Ісходу ще на рідних землях у гірському лемківському живці Криниці, де я був деякий час секретарем Українського Допомогового Комітету, що його очолював п. сотник Осип Навроцький. Тужила за Львовом, де прожила многі літа, де мала родинне гніздо, варстат своєї літературної праці, гарну домашню бібліотеку і доступ до цінних львівських бібліотек. Ходила по Криниці як поранена жорстоким мисливцем пташка. Тужила за дітьми, які тоді не були з нею. Мешкала в пансіоні „Наш Дім", що ним завідував Український Допомоговий Комітет в Криниці.

Була дуже щаслива, коли секретаріят Українського Допомогового Комітету просив її упорядкувати невелику, але цінну книгозбірню, що забута всіма серед воєнної завірюхи, поневірялась в одній з кімнат будинку, де приміщувались бюра Допомогового Комітету. З якою любов'ю і старанністю обтирала вона пил із бідних забутих книжок, записувала їх у картотеку і складала у шафки з повибиваними шибами. Письменниця була у своїй стихії, серед книжок, які так дуже любила.

Втрату укоханого Львова заступила їй краса Криниці й її чудових околиць. Вона милувалась і насолоджувалась тією красою. Любувалась також лемківським фолкльором і зокрема лемківськими піснями, яких красу сприймала всією душею і розуміла її. Катря Гриневичева була тонким знавцем і любителем краси. Вона була також неабияким її творцем.

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМЯТНИКА ІЛЛІ КИРІЯКА

У неділю 17-го вересня, в Едмонтоні, відбулася памятна подія — на Українській Православній дільниці цвинтара Бічмавнт, — довершено посвячення памятника на гробі сл. п. Іллі Кириляка, визначного канадійського письменника і автора безсмертної повісті „Сини Землі".

Рано, після Архиєрейськії Служби Божої, відслужено Панахиду, з участю ВПреосв. Владики Андрея, Всечесного д-ра о. С. В. Савчука, голови Консисторії УГПЦ, з Вінніпегу, та духовенства Західньої Єпархії.

По обіді, ще далеко до 3-ої години, на цвинтар почали з'їжджатися люди з міста, з ближчих і дальших околиць Алберти — всі, які близько знали цього скромного, улюбленого учителя, в серці якого ціле життя жевріли приязнь і доброзичливість до ближнього. Памятник, з сірого мармуру, пристійний, без зайвого оздоблення, з відповідним написом у мовах українській і англійській: „Ілля Кириляк — учитель, громадський діяч, письменник, автор повісті „Сини Землі". На долині, на вічний спомин всім майбутнім поколінням видніє ясно: „For they were genuine sons of the soil, who blazed a trail that we who come after might find a less onerous and a fuller life".

„Sons of the Soil"

Посвячення памятника довершив Владика Андрей в асисті о. д-ра Савчука та всіх священиків. Урочисто співав катедральний хор під проводом проф. О. Евфимчука.

Вечером, в його память, заряджено святочну академію. В програмі брали участь — у доповідях та читанні з його творів: Всеч. о. д-р Савчук, д-р Л. Фарина, панове: П. Лазарович, Д. Пелех і М. Лучкович (перекладач „Сини Землі" на англійську мову). Концертову частину виконав катедральний хор.

С. П.

ПАМЯТНИК ЛЕСІ УКРАЇНЦІ

Серед мистців широко відома така філософія, що мистецтво без слів промовляє до всіх народів світу.

Цю філософію дуже влучно можна примінити до щойно закінченого й відслоненого папамятника поетесі Лесі Українці в Городі Культури в Клевленді, Огайо.

Памятник побудовано заходами комітету і місцевого відділу Союзу Українок Америки, що його очолювала пані Катерина Мураль. Пять років часу забрало, щоб викінати це монументальне діло і довести його до успішного закінчення.

Памятник роботи мистця Миколи Черешньовського, виконаного у бронзі, в чудовій композиції на невисокім мармуровім постументі красується в Городі Культури в Клівленді. В цім же городі є вже такі українські памятники, поставлені українцями давніше — Володимир Великий, Тарас Шевченко і Іван Франко. Ці статуї роботи мистця Архипенка.

Урочисте відкриття памятника відбулось в неділю 24 вересня.

Самий акт відслонення памятника попередили певні імпрези в передодень відкриття святкового характеру — величавий концерт, в якім виступали мистецькі сили міста Клівленду та інших місцевостей. Урочиста вечеря-бенкет в залях Українського Народного Дому.

На святі була присутна сестра поетеси Ізидора Борисова. Олена Лотоцька, голова Союзу Українок Америки, скульптор Черешньовський з дружиною був почесним гостем на святі.

Акт відслонення довершили голова СУА Олена Лотоцька і голова комітету Катерина Мураль. Відбулось ряд привітальних промов представників уряду міста, наукових установ й організацій. Запрезентувала себе й українська молодь — Пласт, ОДУМ і СУМ в поважнім числі 350 осіб а учасників відслонення памятника на-

Ольга Войценко

Централі документацій жіночого руху й праці

Одне з головних культурних питань, що над ним радили в часі річної конвенції Канадійської Національної Жіночої Ради в Віндзорі, Онтеріо в червні цього року, була справа Бібліотеки ім. Лейді Абердін, що від кількох років займає увагу провідних жінок Канади й є одним з важливих проєктів Ради.

Ідея такої бібліотеки повстала в 1955-ім році в Вінніпегу, а одна з промоторок її є панна Елізабет Лонґ, теперішня заступниця президентки Ради. Започаткована бібліотека має за завдання збирати, зберігати й удоступнювати для наукових дослідів всі матеріяли, зв'язані з жіноцтвом Канади, чи поза нею. Тут насамперед входили б до уваги книжки, брошури, статті жінок, чи про жінок, а дальше рукописи, листування й інші матеріяли в цій ділянці.

В Канаді досі такого центру не було й його започаткування в формі Бібліотеки ім. Лейді Абердін є першим кроком для створення відповідного центру для наукових дослідів над жіночим питанням. Такі центри існують в кількох країнах Европи, (згадати б тут хоч би The Fawcett Library в Лондоні) й вони виконують важливу ролю в цьому напрямку. Існують вони теж і в ЗДА й то від недавна, бо зорганізовано їх в часі й після другої світової війни. Авторка цих рядків мала змогу, після конвенції в Віндзорі, познайомитися ближче з ними.

II.

Перший з них це The Sophia Smith Collection в Smith College Нортгамптон, Масс. Як відомо, Smith College це виключно жіноча колеґія й найстарша школа цього рода в Америці. Вона має велике значення в інтелектуальнім житті жінок Америки й випустила багато жінок з дипльомами в різних ділянках людського знання. Її корисна праця вже має свою історію й традиції, якими дорожать покоління американських жінок. Колеґія вперше відкрила свої двері для студенток 1875-му році (а було їх тоді всього чотирнадцять!) В 1960 р. було вже 2,485 студенток. Членів факультету в цьому році було 230, а всіх алюмнів-вихованок по світу нараховують 31,000. Вивінування (ендовмент) колеґії виносить $23,500,000.00 започаткований самою фундаторкою й ініціяторкою колеґії Софією Смит. Осередком наукової праці є бібліотека колеґії, що начислює поверх 400,000 томів. Річно вона поповнюється коло 6,000 новими книжками.

На чолі Софії Смит Колекції є пані д-р А. Ґ р і р с о н, емеритована професор філософії. Повідомлена наперед про мою візиту, вона щиро мене вітала й виявила велике зацікавлення канадійським проєктом. Вона теж дала мені точні інформації про цю колекцію та познайомила з своїми співробітницями. Крім цього, завдяки їй, я мала змогу ближче познайомитися з матеріялами в бібліотеці й в архіві та з цілою системою праці.

Колекція С. Смит заснована в 1942 р. Її основне завдання збирати матеріяли до історії діяльности жінок. За час свого існування, колекція зросла до більше, як пів мільйона назв. Велика цінність колекції — рукописи й листування, крім друкованих матеріялів. В основному, колекція поділяється на такі відділи: книжки, брошури й вирізки з преси, та рукописні матеріяли. В організаційному аспекті всі матеріяли зарекордовані й скаталоговані. В цьому останньому ключем до цілої колекції є предметний каталог, який я списала з дозволу пані Ґрірсон і подаю для ілюстрації кілька прикладів згідно з ориґіналом:

Canada...
History of Women:

Ancient
Medieval
Renaissance
16th century,
17th century, etc., etc.

числялось на кілька тисяч.

Памятник Лесі Українці в Клівленді, це перший памятник поетеси поза межами України споруджений заходами українського жіноцтва згуртованого в Союзі Українок Америки. Стає радісно, що українське жіноцтво у вільному світі виростає духово, що поруч громадських буднів зуміло спорудити памятник, який буде без слів промовляти про Україну, про її народ і про його велику геніяльну поетесу Лесю Українку.

United States:
geographical
historical
colonial, etc., etc.
Ukraine...*
Women:
position and progress
in literature
the bible, etc., etc.

Як бачимо, в предметному каталогові є теж і відділ Ukraine. Я з цікавістю переглянула його й ствердила брак українських матеріялів, а зокрема тих, що видані в Америці, чи в Канаді. З українськьких жінок названі тільки Олена Кисілевська, Марія Марковичева та Леся Українка (дві останні завдяки статтям чоловіків: Безушка й Колмена!). А де ж імена Кобринської, Кобилянської, Русової, Пчілки й т. п.? От і завдання для наших жіночих організацій і поодиноких українок в ЗДА й в Канаді — подбати про повнішу документацію українського жіночого світу в цьому осередку жіночого руху. Цінністю каталогу є так звана індексація періодиків і серій, тобто виписки статтей з журналів і часописів**. Якби не це, то про українських жінок взагалі не було б згадки, бо наведені імена трьох українок зв'язані з статтями в періодиках. Ані в головній бібліотеці Колегії ані в Колекції С. Смит немає ні одної книжки про українську жінку, чи з під пера української авторки... Розмірно багато є матеріялів про жіночий рух в Канаді, а зокрема про французьку Канаду.

III.

Подібний, хоч не однаковий характер має жіноча колекція в **Radcliffe College** в Кеймбридж, Масс. Як відомо, є це одна з кращих жіночих колегій в ЗДА афільована з Гарвардським університетом. Вона має теж свою велику бібліотеку, а крім цього окрему колекцію **The Women's Archives Radcliffe College.** Її директорка, д-р Б. М. Соломон дбає передусім про документацію праці американських жінок, так в друкованій, як і рукописній формі. Колекція **Radcliffe College** має за ціль зібрати матеріяли до соціяльної історії ЗДА й ролі жінки в цій історії. Д-р Соломон цікавиться передусім рукописними мемуарами, листуваннями й рекордовими книжками жіночих організацій в ЗДА. Щодо друкованих матеріялів, то вона обмежується до колекцій вибраних книжок, зокрема тих, яких немає в загальній бібліотеці **Radcliffe College, чи** в недалекій **Widener Library** Гарвардського університету. В протилежність до Колекції в **Smith College** вона не збирає ніяких вирізків з преси.

Хоч більшість матеріялів до одної й другої колекції впливає даром, як вислід пожертв установ, чи одиниць, то проте є багато цінних рукописів, які можна набути тільки за великі гроші. І тому управа Колекції С. Смит зорганізувала товариство прихильників бібліотеки, а д-р Соломон розгорнула акцію збірки на Фонд Фундації Бібліотеки в висоті $250,000.00. Цікаво й приємно було бачити в часі відвідин низку листів з грошевими переказами й чеками, що в перших днях збірки завершили $20,000.00 на цю ціль.

IV.

Відвідини в обох центрах насунули багато думок, а зокрема, коли йде про документацію українського руху й праці в вільному світі, чи хоч би в Канаді й ЗДА. Українська жінка, хоч і має тут свої досягнення, то проте не зцентралізовано зусиль в цьому напрямку в якесь одне загально-доступне й загально-визнане підприємство в роді згаданих американських установ. Правда, ця проблема повязана з багатьма іншими пекучими питаннями української дійсности. В нас ще й досі немає центрального архіву, ані центральної загальної української бібліотеки, то годі говорити про загальний жіночий архів, чи книгозбірню. Але навіть серед таких обставин можна зробити щось в цьому напрямку. Організоване жіноцтво й одиниці повинні подбати про такі речі: 1) Надсилання матеріялів (головно друковані) до згаданих не-українських центрів жіночої документації: Lady Aberdeen Memorial Library, Suite 4, 55 Cornish, Winnipeg, Man., Canada; Sophia Smith Collection, Smith College, Northampton, Mass., U.S.A.; The Women's Archives, Radcliffe College, Cambridge, Mass. U.S.A.; 2) Надсилання матеріялів (друкованих і рукописних) до існуючих українських наукових установ в ЗДА, чи в Канаді.

Думаю, що добре було б створити окрему комісію при Комітеті Українок Канади, що взяла б на себе обовязок координувати працю в цьому напрямі.

---

* Приклад одної позиції з гасла Ukraine:
Stscherbakiwsky, W.
The early Ukrainian social order as reflected in Ukrainian wedding customs. (In the Slavonic and East European Review, June, 1953, p. 325-351).

** Ось приклад такої індексації: Ukraine:
Kisilevska, Olena
Olena, Kisilevska
(In International Women's News, July, 1956, p. 554)

В. Ніньовський

Маленька мандрівка в мистецтво

Найбільш вимовною ділянкою культури людства чи народу є мистецтво різних галузей, а особливо малярство й різьба, що без слів, без мови потрапляє до душі глядача. Щоб зрозуміти мистецький твір, його треба пережити. Такий твір хвилює душу, зворушує її, відриває від примітивізму, підносить її у світ краси, гармонії, чистого, святого болю і радости. Такі моменти переживання відкривають нам тайну діяння мистецького твору й ми духово сполучені з мистцем рятуємо нашу душу від сірости дня, від механізації, від з'яловіння. Культура народу має свою глибоку спорідненість з іншими культурами за допомогою впливів добрих, або злих. Бувають парадокси в історії людства, а саме: одні народи боронять себе перед хосенними, добрими впливами, а інші, навпаки, відкривають широко брами злим впливам. Старим історичним свідком є залишки китайського муру, що відмежовував усяку зустріч культур. Найновішим таким муром є залізна куртина споруджена Москвою. Кільчасті дроти, гончі пси, густа мережа вартових веж, заміновані полоси, когорти секретної поліції, ряди солдатів зо штиками, панцирні авта, танки, літаки, арсенали найжахливіших стрілен атомних бомб — все це разом нагадує давній китайський мур сучасного московського Джінджісхана. Ба, що більше! Останнім часом цей Джінджісхан замуровує цементовими брилами не скот, а живцем людей в Берліні. Чому? Московський деспот лякається впливу, просякання волі. Допустити свободу в маси, допустити волю уярмленим народам означає остаточний кінець московської імперії раз назавжди. І другий парадокс: як уже було відмічено, інші народи відкривають широко брами для злих впливів. Захід, що зберігає волю як основу життя одиниці, родини, громади, та народу мало борониться перед впливами деспотичних горлорізів з Москви. В С.Ш.А. чи Канаді аж кишить від усяких „представництв, місій, комісій, культурних діячів, науковців" Совєтського Союзу. Всі вони під заслоною „культурного обміну" діють як шпіони, порушники свободи, підбехтувачі, авантюристи і т. д. Вони є майстрами творення ланок зрадницьких загонів Розенберґів, Ґолдів, Гвайтів, Фуксів, Гісів, Сайрус-Етонів, всяких теоуків тощо. І ці загони зрадників стараються вибілювати чорні діла Москви перед очами наших мас. Це жах, щоб вислужники Москви заставляли американських чи канадських учених, професорів, а навіть католицьких єпископів й рабінів домагатись від уряду розброїти Канаду чи С.Ш.А. А вже чи не найбільшим парадоксом нашого часу є офіційне вгощання королевою московського астронавта. Він теж за кілька тижнів чи місяців готов скидати атомні бомби на її дітей, на її народ.

Просякання культурного процесу чи просякання волі не зупиниш ані штиком, ані муром, ані атомною бомбою. Туга душі за красою, за волею є вроджена з людиною й ця туга ще більше поглиблюється в казематах, засланнях чи концтаборах, бо кличі краси, кличі волі просякають доступними й недоступними шляхами. Символ волі несе на крилах птиця, що єдина без перешкод свобідно перелітає залізну куртину, лине в країну тюрем і повертає до країв волі. Сучасниі кличі волі заходу для уярмлених народів Росії ще дуже вутленькі, та вони поширяться, наберуть такого розмаху як ідеї Христа, що проникали від тиранів до тиранів, від народа до народа, несучи основи: совісти, моралі, справедливости, краси й волі.

Впливи конструктивні допомагають розбудовувати культуру тож ці впливи мають свій глибокий корінь в історії. Християнські впливи проникали в нехристиянські народи, вони зазублювались за до-християнську культуру й витворювали своєрідний кольорит. Наші гаїлки, гаївки чи гагілки, святоіванські пісні, образи, наші коляди зберегли хоч малесеньке багатство душі, переживань краси нашої дохристиянської доби.

Мітичні легенди про св. Миколая наближені до мітології грецького Посейдона. Казка в нашому народі про „Короля-Злодія" з нашого середньовіччя подібна казці про Костянтина Великого. Наші вертепи, як основа театру сягають коренем аж до старого Єгипту, Індії, Греції чи Римлян. Грецьке мистецтво, в початках було під впливом мистецтва старого Єгипту й воно в ділянці портретового мистецтва поширилось опісля на інші народи. Мистецькі впливи просякають, але кожен сюжет питоменність народу. В байках Єзопа звірі говорять, але в „Лисі Микиті" І. Франка ці звірі заговорили мовою і душею народу — усіми рисами психологічними, побутовими, **питоменностями** українця. Ґ. Гавптман в „Затопленому Дзвоні" дає портрет Рав-

тенделайн, Гайнріха, а Леся Українка в „Лісовій пісні" малює портрет Мавки й Лукаша з українською душею. В. Моцарт творить „Весілля Фіґаро", Дж. Россіні — „Севільського Цирулика", а наш Котляревський — „Наталку Полтавку". Два перші відображують життя аристократії, яка розгниває, а Котляревський показує козацько-сільський побут вічно свіжий в щирості, сантименті, глибині серця і цим Котляревський дає початок нового світу в літературі. Гулак-Артемовський підо впливом Котляревського дає основу української доби романтизму, а наш геніяльний Шевченко вплинув на Куліша, а опісля на Федьковича так, що вони навіть переспівували декотрі твори Шевченка.

В мистецтві часто бувають спільні чи схожі сюжети, але кожен мистець висловлює їх інакше. Це залежить від мистця і доби в якій творить, від психічного наставлення й природного обдарування. Одні мистці творять добу й завершують її, а це є генії; як Шевченко, Франко, Леся Українка, інші мистці доповняють добу, або розпрацьовують мистецьку ділянку ради їхньої душевної наснаги вужчого таланту. Кожну добу позначив вплив, або кожна доба позначилась тим чи іншим впливом, даючи душі волю вияву та своєрідній спосіб інтерпретації. Йов Кондзлевич звязав його ім'я з мистецьким твором — іконостасом Скиту Манявського (Зах. Україна); В. Боровиковський з йому питомим стилем картин; Д. Левицький в портретистиці не відходив ніяк у тінь перед портретистами світової слави; І. Мартос (1754-1835) залишив ліричні картини неоклясицизму, як Архип Куїнджі — поет української природи-краєвиду на полотні.

Конструктивний вплив є добрий, якщо мистець не стає рабом впливу, не копіює, а перетравляє цей вплив на його власну оригінальність. Французький імпресіонізм, чи італійський маккіяйолізм не підкорили по рабськи О. Новаківського, противно він пішов його власним шляхом, створив власну, відому манеру кисти, кольориту, світлотіні, лінії та психічного забавлення. Усі великі мистці, філософи-теоретики, музики, архітекти вертали усе до початку, до старовини, щоб дати своїй творчості нову силу, основу, початок, забарвлення. Такою давно-старовинною спонукою є староєгипетське мистецтво, ще вчасно до приходу Христа (4000-3000 років), опісля старовинне мистецтво греків та римлян, а в нас золота княжа доба, повна нашого, рідного блеску. Нашим найкращим, старезним пам'ятником є „Слово о полку Ігоревім" опісля думи й пісні, що чи не єдині зберігають традицію й історію гетьманщини завдяки нашим мистцям з народу — кобзарям. Московські царі — деспоти висилали їхні поліційні загони по всій Україні для розгрому української культури, а наших культурних діячів заставляли допомагати творити московську імперію перш за все, а лишень у вільних хвилинах „Малороссію". Була спроба теж і Шевченка запрягти до воза московсько-імперіялістичної культури шляхом догідних пропозицій та Шевченка відповідь була глибока, дотепна, саркастична: „Теплий кожух, та не на мене шитий". Проминають віки й політика ненаситнього московського живота не змінилась і по нинішній день в її варварських методах у відношенні окупованої України: „грабуй усе, вбивай народ, його мову, його культуру?

(Докінчення буде)

РІК ЖЕРТВЕННОСТИ

Цей рік може стати в історії канадійських українців найбільш жертвенним роком. Цього року українці жертвують на більше число українських установ як коли будь дотепер. Але українське суспільство ще не засвоїло собі тої важливості, яку можуть сповнити жіночі журнали, в яких чимраз сильніше зростають питання жінки, матері і громадянки.

Наша справа зможе піти скоршим ходом аж тоді, коли українська жінка і матір стане вповні свідома своїх великих національних, родинних і виховальних обовязків.

Цей рік жертвенности застосовується також і до журнала „Промінь". Щоб цей журнал міг побільшити і поширити свою працю, він мусить бути сильний і фінансово. То ж жертвуймо на пресовий фонд „Променя" і памятаймо, що той хто дає, все має що дати.

Келгарі, Алта — **П. С.**

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „ПРОМЕНЯ"

Цього листа ми одержали від одного з наших жертводавців, що зумів оцінити вагу і завдання нашого журнала, а головно завдання жінки й матері в умовах нашого життя у вихованні молодого покоління.

Ми щасливі цього місяця, бо кілька більших пожертв придбало жіноче товариство ім. кн. Ольги в Торонті.

Друге — членки відділів у Торонті почали інтенсивну працю для журнала, що скріплює його фінансово й морально. Багато праці в цім напрямі проявляє пані Марія Квас.

Пані Марія Квас, членка відділу ім. св. Кн. Ольги в Торонті придбала 27 нових передплатників „Променя" в протягу останніх трьох тижнів.

Пані Варвара Ґереґа з Гаєс, Саск. придбала 1 нового передплатника. При цій нагоді просимо вибачення у пані Ґереґи, якої імя було подане помилково у виказі участи в кампанії — було подано Вікторія — має бути Варвара Ґереґа. Пані Ґереґа присвятила багато свого часу для придбання нових передплатників.

Марія Пастернакова

УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ

(Продовження з попереднього числа)

З часом ті танцювально-пантомімічні видовища перейшли на сцену, де актори танцювали драму, а хор пояснював хід дії. Танок і міміку слід отже вважати найстаршою формою театру.

Не маємо писаних згадок про танці на княжих дворах. Можна тільки здогадуватися, що вони були подібні до тих, які були у звичаю на інших пануючих дворах, бо ж тоді між ними були не тільки торговельні взаємини, але українські княжі роди були посвоячені через сопружжя із західними володарями. Це були, мабуть, перерібки народніх хороводних танців, предвісники пізніших менуета, ґавота, контрадансу, кадриля і т. п., які за Петра Великого були впроваджені в Московщину та в Україну як сальонові-балеві танці.

Народний український танець як і інші види народної творчості розвивалися впродовж цілої історії народу, збагачуючись все новими виразовими засобами. В ньому віддзеркалена радість, героїзм, гумор та інші риси українського характеру. Він досьогодні остався з народом як його власна творчість, викохана тисячелітньою традицією. Спираючись на пісенну етнографію, українські народні танці можна поділити на дві групи: під пісню — і під музику. Інструмент як засіб підтримування танкового ритму, увійшов пізніше. Більшістю українські народні танці близькі хороводного типу, збагачені фігуральними ускладненнями, з якого виділяється танок парами і сольовий. Будова народніх танців лінеарна, навіть чисто геометрична, що виявляє нахил до фантазійних узорів (коло, хрест, вуж, ланцюг, лави і т. п.). Їм прикметний нахил до простору і заокруглених ліній. Крім гірських вертикальних, вони розвиваються горизонтально, повні бадьорості і соняшної радості. Образи в них взяті часто з природи, але в характері вони різняться від себе.

Найбільше відомі і досі в Україні вживані народні танці, первісно дівочі, сьогодні вже мішані, є „Метелиця", „Гуцулка", „Катерина", „Гандзя", „Василиха", „Дрібушка" та виключно мужеські: „Чумак", „Запорожець", „Козак", „Аркан", „Гопак" і другі. Вони всі можуть бути також парномасовими або сольовими танцями, їх темп буває різний. Наприклад, дівочий танець „Метелиця", що йде під мелодію пісні „Метелиця" в такті 2/4, побудований на одному-двох кроках, композиційно дуже різнородний, але рухи і кроки твердо встановлені і послідовні. Молодь танцює його на сільському майдані або на замерзлій річці у вихровому темпі, що уявляє зимову заметіль. Дівчата ніби сніжинки кружляють довкола хлопців, крутяться на місці і ніби відтворюють насип.

Зовсім не такий є старий народний танець на Київщині „Роман". Його танцюють парами в музичному такті 2/4, зпочатку під повільну мелодію, маршову, а другу частину жвавіше, під мелодію козачкову. Звичайно танцює кілька гуртів, по три пари в кожному ,і тоді танець наче малює природу перед вітром. Кругом все спокійне, пишається, радіє життям, а в часі вітру наче все ламається, розрушене стихійною його силою.

Популярна по галицьких селах „Коломийка", що її танцюють до пісень діялогічного характеру, в колі або в двох рядах, сильно нагадує давні хороводи ігрового типу. Різнородні кроки, як „Голубка", „Мережка", „Крутися" і т. п., йдуть у 2/4 ритмі.

Історичне минуле України виявляє героїчну боротьбу у мужеських воєнних танцях, наприклад, „Ґонта", що в ньому зображена клятва Запорожця на вірність рідному краю. Його танцюють зі шаблями в руках, учасники намагаються виявити свой патріотизм справним володінням шаблюкою. Другий героїчний народний танець — це „Гопак", що виявляє фізичну силу та майже акробатичну зручність. З часом він став парним танком, його змістом стало залицяння до дівчини.

Тема праці має в українськім народнім танку також своє відображення, наприклад, „Кравчик", „Шевчик" і т. п. Танки ці є вправді побудовані на професійних рухах, та вони не є для себе самоціллю, а засобом виказати майстерність „майстра".

Найбільше старовинний характер задержали ще майже досі народні танці на Підляшші, наприклад, „Заверуха", „Гайдук", „Козак", „Шталєр". Також на Слобожанщині люди ще пам'ятають такі давні танці, як „Дудочка", „Горлиця", а в південній Україні осталися вже тільки сліди давніх козацьких танців, як наприклад, „Запорожець". В лемківських народніх танцях, таких як „Кошичок", „Колечко",

„Обертас", „Киваний", „Джурило", „Стрясуванець", супроводжених популярними танковими піснями, заховалися старовинні танкові елементи з видними впливами словацького танцювального фольклору. Закарпатські танці мають також свої особливі рухи, незнані іншим українським танцям, наприклад, пружинний хід, переплітаний хід, сверлуваті і раптово змінні рухи, якими з групового переходять у парні танці. Впливи народніх танців сусідів помітні в тому, що музика і танкові рухи не завжди згідні зі собою, що мелодія не є ритмічною схемою для кроків. Чужий хореографічний елемент получений, але не об'єднаний з рідною мелодією. Немає цілком впливу кавказьких народів на східньо-українські народні танці, хоча на Кавказі є дуже стара і високо розвинута танкова культура.

Українські народні танці, у порівнанні з іншими народами, не були наражені на впливи двірських танців і суспільної верхівки і тому довше задержали свою оригінальність і свіжість.

Жінка в українськім народнім танці повна достоїнства, танцює з ґрацією, поводить себе скромно, іноді зальотна, але завжди шляхетно здержана у вияві своїх почувань. Жартівливо, іноді й дещо іронічно, намагається перехитрити в танці свого партнера, рухи її мякі, елегантні. Дівчата іноді плещуть в долоні при зміні напрямку і рухів рук та перед початком нового кроку.

Мужчини в танці пописуються перед дівчиною своєю зручністю, сміливістю і силою та вкінці горді з побіди, що танком добули ласку вибраної дівчини.

Про українські народні танці не маємо естетично-критичних досліджень, їх методика також мало опрацьована, про них знаходимо лише неточні згадки в етнографічних матеріялах. На щастя вони ще живі серед народу і любителі українських народніх танців можуть з джерел вивчити це чудове мистецтво, що йому, за народною піснею, належить перше місце.

Народний танець, коли його перейняли вищі суспільні та міські шари, став національним, наприклад, в нас коломийка, козачок, в поляків краков'як, а коли їх адоптували також і інші народи, тоді вони стали загально товариськими, міжнародніми танцями, прим. чеська полька, польська мазурка, німецький вальс.

Танець в побутовому театрі

Роки 80-90 (минулого сторіччя) в Україні — це час культурного відродження народу, в якому велике значення мав український театр, що ставив передусім побутові песи. Український народний танець, завдяки багатству форм, різнородності змісту та декоративному малюнкові, дістався був в той час на сцену і в чистій своїй формі особливо був плеканий в давніх етнографічно-побутових театрах Кропивницького, Старицького і Саксаганського. Найбільше тоді підходили для сцени херсонські танці з доволі складними фігурами, що їх стилізацію спирав Садовський на танкових елементах знайомих йому сіл Херсонської губернії. Популярним тоді був також на сцені танець „Осьмачок", що його ставили в пєсі Карпенка-Карого „Паливода", Аркаса „Катерина" та в опереті Кропивницького „Зальоти Соцького Мусія". Деякі веснянки та інші хороводи йшли у Старицького „Маруся Богуславка", Тобілевича „Бондарівна", Старицького „Ой, не ходи Грицю", Кропивницького „Вій" та Суходольського „Хмари". Частину весільного обряду виведено в пєсі Кропивницького „Дві сім'ї" та купальські хороводні ігри в пєсі Старицького „Ніч під Івана Купала". Ставлені в театрі народні обряди зі співами й танками не давали повної музично-хореографічної картини, це були моменти, вийняті з обрядів і служили прикрасою песи. (Далі буде)

До членства, зарядів і передплатниць

З нагоди 35-ліття Союзу Українок Канади, яке припадає в м. грудні 1961 р., число нашого журнала буде присвячене ювілеєві організації і вийде побільшене.

Щоб відзначити ці памятні роковини спільно, звертаємось до нашого членства, зарядів Союзу і передплатниць зібрати у своїй місцевості якнайбільше ювілейних привітань.

Привітання приймаємо від поодиноких осіб, відділів Союзу, інституцій і наших складових організацій; від професіоналістів і підприємців привітання можуть бути формою оголошень. Ціна привітань $5.00 і $10.00.

Зібравши привітання тим Ви поможете своїй організації і свому журналові „Промінь" морально і фінансово. Речинець висилки привітань до 25 листопада.

Всі привітання разом з оплатою просимо слати на адресу:

PROMIN,
P. O. Box 3551 Sta. B.
Winnipeg 4, Man.

Тарас Шевченко

НАЙМИЧКА

(Продовження)

— Ти, Марку, сьогодні вчився добре, а тому решту дня й погуляти можеш, — іди з миром додому!

Марко згорнув граматку, поклав її за пазуху, встав з лавки й, побачивши свою наймичку, заплакав.

Лукія теж трохи не заплакала. Вона взяла його за руку, попрощалася з дяком і вийшла із школи. Вийшовши із школи, вона втерла своїм рукавом Маркові сльози, потім сама заплакала, й пішли вони помалу до хати пан-отця Нила.

Такі „приношенія" возила вона дякові й Маркові щотижня, а в неділю ще крім того й Марта копу грошей, чи меду, чи шматок сала, чи ще чогось такого дякові привозила.

Місяців за два Марко з Божою поміччю подужав граматку аж до самого „і ж е х о щ е т с п а с т и с я". За стародавнім звичаєм треба було вже кашу варити. Про це ще заздалегідь дали знати на хутір. Варячи кашу, Марта поклала до неї шість пятаків, а Лукія, як Марта відвернулася, кинула до каші десять копійок. Коли каша зварилася, Лукія понесла її в село до пан-отця Нила, а від пан-отця Нила Марко поніс її до школи в рушнику, що його вишила Лукія. Тут він поставив її долі, рушник дав учителеві, а до каші запросив товаришів. Товариші, звичайно, не дали себе вдруге просити — посідали круг горщика, а Марко, взявши трійчатку, став над ними, й почалася забава: він без милосердя бив усякого, хто хоч крихотку дорогої каші на підлогу впустив.

Як з'їли кашу, Марко трійчаткою погнав своїх товаришів до води, а як вернулися, то заходилися громадою горщика бити. Розбили горщок, і вчитель розпустив усіх додому з нагоди урочистої події. Після описаної церемонії, Марка пустили до батьків на хутір відпочити тижнів зо два після граматки. Та замість одпочинку Марка зустріла нова несподівана праця: Яким примушував його в присутності Марти й Лукії щодня читати граматку від початку до кінця, навіть „і ж е х о щ е т с п а с т и с я".

— Для чого ти оте „і ж е с п а с т и с я" примушуєш його читати? — говорила Марта: він його навчився, то й читати не треба.

— Ти, Марто, людина неписьменна, то й не втручалася б не в своє діло! — говорив звичайно Яким, — ми знаємо, що робимо.

Під кінець другого тижня Марко ладен був тікати з батьківської хати до школи. В школі ждали його однолітки-товариші, а вдома хто йому був за товариша? Щоправда, воно й у школі не тепло, та все таки краще, ніж вдома.

Як минуло два тижні, надавали Маркові всякого добра їстивного, а в додаток дали ще й „Часослова", що його того літа принесла Марта з Києва, та й вирядили до школи.

У Великий піст, коли Яким і Марта говіли, Марко читав уже посеред церкви в е л и к е п о в е ч е р і є, а старі так тішилися, що й не опишеш. Виходячи з церкви, Яким погладив Марка по голові й дав йому мідну гривню на бублики, сказавши:

— Учись, учись, Марку! Науку за плечима не носять.

А вдома Марта Лукії чудеса про Марка розповідала. Вона говорила, що дяк, як прирівняти його до Марка, просто дурень; що Марко незабаром і самого пан-отця Нила за пояс заткне! Хіба що тільки на гуслях не гратиме, але цього йому й не треба!

— Та як же ж це він? Як же ото він там читає? — звичайно допитувалася Лукія.

— Так читає, що хоч би й самому дякові, то не сором. Та я думаю, дяк і загадує йому читати все таке, чого сам не втне; я думаю, що так!

Лукія нетерпляче дожидала щостого тижня посту, коли вона збиралася говіти. Нарешті діждалася й таки почула, як Марко читав, і вже не тільки „Н е с к в е р н у ю н е б л а з н у ю", а й в с е н о щ н у й навіть ч а с и.

Яка ж велика була її радість, коли, виходячи з церкви, чула вона такі слова: „Який гарний школяр! Як він прегарно читає, — немов пташка щебече! Наділив же Господь добрих людей такою дитиною!".

Отак, або подібні слова чула Лукія кожного разу, виходячи з церкви. Зате Марко й нагороду діставав чималу: цілий тиждень усю школу годував він бубликами.

Марко швидко посувався вперед на ниві освіти, так що під кінець другого року, надиво всім, особливо ж надиво вчителеві, вивчив він

увесь псалтир, навіть молитвами, а за те, як він кафізми читає, все село його знало й хвалило; на що вже Денис Посяда нікого не хвалив, та й той, виходячи з церкви, казав, бувало: — „Нема що казати, славний школяр, добре читає!".

Довго радилися пан-отець Нил із Якимом, чи вчити Марка писати, чи так і кінчити псалтирем. Із своїми Яким про це не радився: він добре знав, що Марта перша йому в опозиції стане, а тому й мовчав розсудливо. Поміркувавши добре з отцем Нилом, вирішив, щоб Марка вчити писати.

Можна сказати, що „хитрость книжная" далася нашому Маркові, та й „хитрость скорописця" не відвернулася од нього. Трохи більш як за пів року він збагнув усі тайни каліграфії і так, бувало, виведе букву „в е р т", що сам учитель тільки плечима здвигне та й годі. Та кого найбільш він своїм пером скорописним захоплював, так це старого Якима. Марко при кожній добрій нагоді писав до нього „п о с л а н і я", надписуючи на коверті: такої й такої губернії, такого й такого повіту, на благодатний хутір такий і такий, Якиму Мироновому синові такому й такому. Старий невимовно радів, дістаючи такого листа від свого сина із школи.

— От воно що значить письменна людина! — говорив він Марті й Лукії, тримаючи в руках листа, якого він, звичайно, не розумів, бо читав тілько по-друкованому. — От я й не був на селі, а знаю що там діється, а ви, баби, ну скажіть, що ви знаєте? То ж то бо й є! А от я, так знаю: вчора пан-отець Нил на гуслях грав „І с у с е м і й п р е л ю б е з н и й", а паніматка Ярина з іншими мироносицями йому підспівувала, — от що!

— Ну, та ти ще з свого листа наговориш такого, що й груші на вербі виростуть — одповіла звичайно Марта.

— Що ж, як не віриш, то ось на, — сама прочитай! — І він їй подавав листа.

— Читай уже ти сам, а ми й так собі зостанемось.

І Яким, бувало, пяте через десяте, по складах прочитає їм:

„Любі та дорогі батьки мої. Я, хвалити Всевишнього, живий і здоровий, чого й вам бажаю. Єдинородний син ваш М. Г".

— Та то й усе? — питала Марта.

— А тобі чого ще хочеться? — відповідав, сміючись, Яким.

— А як же там пан-отець із панею маткою? Казав ти, що в листі написано.

— А дзусь вам знати, цокотухи, — і після того клав він листа за образи.

Весело, сміючись, пролітали роки над хутором. Марко ріс і став з нього парубок, та який парубок! Просто надиво! Сільські красуні то було не намилуються на Марка Гирла.

Школу він покинув ось із якого приводу: раз якось Марта, вертаючись із Києва, занедужала, та, прохворівши сім тижнів, і Богу душу віддала. Довго плакав старий Яким і, плачучи, перебрався нарешті жити до пасіки. Треба було, на втіху старому, взяти Марка із школи. Лукія так і зробила. Нехай уже, думала вона, чого не довчився в школі, вдома довчиться, а сердешному старому все таки буде розвага, бо ще й він, бідолашний, помре з журби та з туги.

І в неділю, обрахувавшись із дяком та з пан-отцем Нилом, привезли Марка на хутір. Яким зрадів, ожив, побачивши перед собою єдину істоту, що ще звязувала його з життям.

До того, як повернувся Марко із школи, Яким схожий був до Афанасія Івановича після смерти Пульхерії Івановни, тілько що ні в господарстві, ні в хаті не віяло тою сумною пусткою, що її знать було в домі Афанасія Івановича після смерти Пульхерії Івановни, бо в Якима заставалася ще Лукія.

Сидів був собі бідолашний старий у пасіці по кілька годин зряду, не підводячи голови; тілько зітхне й витре машинально сльозу, що скотилась йому на сиві вуса; зітхне знову й знову заплаче, та так і просидить, аж доки Лукія не прийде його обідать кликати: тоді він мовчки встане та йде за Лукією до хати. Вона заводила з ним мову про господарство, про чумаків, про бджоли, про яблука, та він відповідав тілько „еге" або „ні".

Раз якось вона йому сказала:

— Ви хоч би взяли псалтиря почитали за її грішну душу, то вам би й полегшало.

Яким мовчки дістав з полиці псалтир, пішов у сад (Марту поховали в саду між старими липами), став над Мартиною могилою, розгорнув книжку, перехристився й почав читати: „Б л а ж е н м у ж". Коли ж дочитав до „с л а в и" й почав читати „с о с в я т и м и у п о к о й", то не міг вимовити „р а б у Т в о ю М а р т у" й залився слізьми, а книжка випала йому з рук на могилку.

Отак от час та самота привязують простосердних людей одно до одного. Благословенні ж будьте й час і самота і ви простосердні люди!

Яким щодень оживав усе більше. Лукія годила йому й ходила за ним, як за малою дити-

ною, а Марко (не зважаючи на його „юность" і, як Гоголь каже, „юркость"), не відходив від нього ні на хвилину. Він уже знав, що він Якимові не рідний син, і в глибині своєї молодої душі відчував усе те добро, що йому зробили чужі добрі люди. Іноді він, задумавшись, питався сам себе: „хто мій батько і хто моя мати?", та, звичайно, не діставав відповіді.

Що-суботи з ранку аж до обіду читав він псалтир над могилкою Марти, а Яким, сидячи біля нього, молився й плакав, та, плачучи, часом шепотів:

— Хто б це за твою душу псалтир читав, якби ми його до школи не дали? Читай, сину! читай, моя дитино! Вона з того світу почує й спасибі тобі скаже. Душа її праведна саме тепер по митарствах ходить... старий знову залився сльозами.

Маркові тимчасом уже на двадцятий рік пішло, пора було й на вечорниці навідатися, подивитись, що там діється. Діждавшися осени, він це й зробив, та так влучно, що вже після першого разу, вернувшись додому, почав просити в Якима благословення, щоб одружитися.

— От тобі й маєш! — сказав Яким, вислухавши його: я думаю, що він все ще школяр, а він уже он куди пнеться! Рано, рано ще, сину! Ти спочатку погуляй, попарубкуй трохи, почумакуй, привези мені гостинця з Криму або з Дону. А то — сам подумай — яка ж за тебе без того всього піде, хіба що безпритульна яка! Та ось Лукії спитаємося, — думаю, й вона теж скаже, що ще рано.

Спиталися Лукії, й вона теж сказала, що ще рано. Наш Марко й носа був похнюпив, а проте ночувати почав у клуні: в хаті йому, бачте, душно стало.

— Знаю я, чому тобі душно! — говорив, посміхаючись, старий Яким. Лукія ж нічого не говорила, а тілько цілими ночами Богу молилася, щоб він заховав Марка від усякого поганого діла, від усякої нечистої спокуси.

Раз якось після обіду, коли Яким саме спочивав, вона викликала Марка до другої хати й лагідно спитала його:

— Скажи мені, Марку, щиру правду, кого ти покохав, із ким хочеш братися?

Марко, як і всі закохані, так розписав їй свою красуню, що вона така й така, краля над кралями, що кращої за неї в цілому світі немає. Зворушена Лукія радісно вислухала свого сина й нарешті сказала:

(Докінчення буде)

ПРОВІНЦІЯЛЬНІ З'ЇЗДИ

в Альберті

Провінціяльний З'їзд Союзу Українок Канади на Альберту відбудеться в суботу, 11-го листопада, в залі при Катедрі св. Івана, в Едмонтоні. Початок о годині 9:30 рано — ТОЧНО!

У цьому році припадає 30-літній ювілей існування Провінціяльної Екзекутиви в Альберті, тому всі ми повинні взяти численну участь у з'їзді і гідно звеличати ці роковини! Присутні будуть всі бувші голови Екзекутиви.

Промовляти на сесіях будуть: професор Яр Славутич, пані Марія Ткачук, з Саскатуну, пані Ольга Лукомська, домініяльна референтка журнала „Промінь".

Постараймось, щоб кожний відділ був належно зарепрезентований!

ЗА ПРОВІНЦІЯЛЬНУ ЕКЗЕКУТИВУ
Калина Засійбіда, голова
Марія Лазарук, кор. секретарка

В Манітобі

Провінціяльний ювілейний з'їзд Союзу Українок в Манітобі відбудеться у Вінніпеґу в залі Катедри Пресв. Тройці в суботу, 18 листоп.

9.00 година рано — реєстрація делеґаток і гостей
9:30 — відкриття сесії, добір президії і вибір комісій
Звіти урядниць пров. екзекутиви
Привіти делеґаток
Актуальні справи організації Союзу Українок Канади — представниця центральної Управи Союзу
Журнал „Промінь" і його завдання — Н. Когуська
Наради і дискусії.

По обіді спільна сесія в цій самій залі, на якій буде промовляти представниця центральної управи Союзу Українок з Едмонтону.

7:00 вечером святочна сесія — 35-ліття Союзу Українок Канади
Святочна промова — добр. О. Савчук
Про початки організації пров. екзек. — п-на М. Марко
Церемонія вручення стипендії студентці Манітобського університету
Церемонія вручення нагороди учасникам кампанії „Промення"
Вибір провінціяльної екзекутиви на слідуючу каденцію
Чайне прийняття заходами вінніпезьких відділів.

В неділю рано 19 листопада, — рано Служба Божа, спільний обід і спільна сесія складових організацій СУС та Колеґії св. Андрея.

Запрошуємо всі відділи і членство у Манітобі до участи в з'їзді.

ПРОВ. ЕКЗЕКУТИВА СОЮЗУ
Ольга Завісляк — голова
Ірина Тарнавецька — секр.

Our English Section

Olenka Negrych

MARKIAN SHASHKEVICH

Most peoples honour their great literary figures for their outstanding literary contribution. The Ukrainian people honour their writers for still another reason. For each writer, belonging to an oppressed people, had their cross to bear. He had to be the source of national strength, a voice leading them into a brighter future during moments of national tragedy.

The pages of Ukrainian literature are full of such figures. It is difficult to find a writer who wrote for his art's sake. In almost every case we find the writer protesting against the sad state of affairs, and suffering persecution.

Shevchenko, the poet and prophet, is a classic example of a writer whose fate was that of the people he was sent to serve. Another similar literary patriot was Markian Shashkevych, who was born exactly 150 years ago on November 6, 1811.

We hear much less about Shashkevych than we do about Shevchenko. Although there are several national homes, one Ukrainian school named after him, and a statue erected in his honour, most of us are just faintly familiar with his name. Nevertheless, this does not minimize his importance, for Ukrainian history and literature tell us that Shashkevych influenced the national revival in Western Ukraine (Halychyna) almost as much as Shevchenko influenced this revival in Ukraine.

As we read about Shashkevych, we are impressed with the obvious parallels between him and Shevchenko. Both men appeared when the Ukrainian spirit, smothered by serfdom, struggled with death. Both did their duty, the effects of which their people will never forget.

Whereas Shevchenko was born in Eastern Ukraine which bore the cruel Russian yoke, Markian Shashkevych appeared in Western Ukraine which was then part of the Austrian Empire. However, the Ukrainian people were under the direct rule of their old enemies, the Polish landlords, whose treatment of the Ukrainian serf matched that of their Russian counterpart.

MARKIAN SHASHKEVICH (1811—1843)

Just as in Eastern Ukraine, education was not accessible to the serf. The few schools available served only the landlords and the few Ukrainian intellectuals, who, wishing to avoid prejudice, and searching for acceptance and prestige, accepted Polish nationality. Just as Russian was the official language in Eastern Ukraine, Polish and German occupied this position in Western Ukraine.

Unlike Shevchenko, who was born a serf, Shashkevych was a son of a clergyman. And consequently, Shevchenko learned his native Ukrainian from his mother, while Shashkevych, who spoke only Polish at home, first heard his native language from the serfs—his father's parishiners.

Shashkevych was born and spent his childhood in the village of Pidlysia near the town of Olesko. After being taught at home, he attended schools in Zolochiw, Lviv and Berezhan. It is in-

teresting to note that while Latin, Greek, German and Polish were taught in schools, the students were punished if ever caught conversing in Ukrainian.

After he graduated from high school, Shashkevych attended a Greek Catholic Theological seminary in Lviv. An unfortunate incident temporarily ended his studies. Failure to report back at the seminary by 6:30 one evening caused his expulsion from that institution.

Finding himself abandoned and alone, this eighteen-year-old boy remained in Lviv, tutored his nephews, and helped his uncle with clerical work. During the next three years he read avidly, acquainting himself with the world's classics. His uncle was one of the few intellectuals who deeply felt the Ukrainian national misfortune. He exposed young Markian to the language and the history of his people. Thus ignited, Markian's soul continued to burn with the fervour which gave him the courage to fight against oppressors.

Convinced that the Ukrainians living under the Russian rule and those living in Halychyna were one people, Markian continued his search for all information available about this people. After reading Ivan Kotliarevsky's "Eneida" his convictions crystallized into a definite plan which led the Ukrainians to a new way of life and prepared them to accept Shevchenko's powerful word.

After three years the Theological Seminary again accepted him as its student. Here he found himself midst a student movement which worked for the independence of Poland. Being properly orientated, he did not fall prey to threse ideas which conflicted with his Ukrainian aspirations. Instead, he organized a movement which called for the Ukrainian national rebirth. With afew friends he composed a collection of literary works called "Son of Ruś". Its patriotic character accenting the Polish - Ukrainian differences makes this collection a valuable one inspite of its imperfect language and dubious literary value. Its importance lies in that it records the idealistic strivings of young students who were determined to rescue their nationality back from the dead.

His next step was an attempt to publish another collection of works, "Zoria" which he had compiled in 1834 with his friends, Jakov Holowatsky and Ivan Vahylevych. Fearing lest the Ukrainian patriotism expressed in the book break the Polish - Ukrainian harmony within the Empire, the Austrian censors prevented its publication.

Its author was advised to devote himself to his theological studies and the Bible, and not to such "confusing writings".

This refusal only fired him with greater enthusiasm to fight the injustice inflicted on his people. It irked him to hear a Ukrainian clergyman delivering his sermon in Polish before a Ukrainian congregation. Although he was only a fourth-year theology student, he decided to break the accepted rule and bravely delivered his sermon in Ukrainian. The effect was overwhelming. Polish ceased to be the official language in Ukrainian churches.

Shashkevych's ideals and purpose reached beyond temporary censorship and prejudice. Assisted by his friends he revised the "Zoria" and prepared a new collection of works consisting of his lyrics and works by Holowatsky, Vahylevych, Kotliarewsky and several Serbian translations. To circumvent the censor they sent this work, entitled "Russalka Dniestrova" to Budapest where it was published in 1836. This was the first book written in the living Ukrainian language to be published in Western Ukraine.

He appearance of this memorable book caused concern. Its authors, especially Shashkevych, were accused of treason. 900 of the 1,000 copies printed were seized. When questioned, Markian simply replied, that his purpose is to serve his native language which he considers separate from the Russian and Old Church Slavic. Fortunately, Shashkevych was Severely reprimended, but not expelled from the Seminary. In spite of this he continued to guard Ukrainian interests. He argued against the acceptance of the Latin script for the Ukrainian language and worked hard to keep the Ukrainian Greek Catholic Church free from Latin influence. He looked into the future and saw that his suffering was bearing fruit. He prepared for this future by compiling a Ukrainian dictionary and a textbook for school use.

Shashkevych was married and ordained in 1837. He was appointed to parishes in backward villages. Life in these drained on his health, already broken during his high school days. Isolated from intellectual and cultural contacts, his only remaining joys were reading and writing. Death came on June 7, 1843, ending his poignantly sad life at the age of 32. But he did not die in total disappointment. He had seen men follow his foot-

steps and he had just read Taras Shevchenko's great Kobzar, published in 1842.

As a poet and writer Shashkevych produced comparatively little. His works amount to afew songs, a poem about Ukrainian poetry, several tales, translations, a novel, "Olena", and his "Psalms of Ruslan".

Perhaps his real achievement is in his ability to sense the Ukrainian tragedy and in his almost supernatural ability to break, and inspire others to break, the chains of oppressors.

"Frighten my fate and banish my fortune. Haress my days and ruin my world. Clothe me in misery and give me suffering. My world will be wicked and foreboding. My happiness will vanish and tears will flood my eyes. I will pine each morning and wory each evening. My nights will be sleepless and grief will come with the sun. You could pluck out my eyes and pluck out my soul. But you will not take my kindness nor can you have my faith. You will not tear out my love nor my faith, for Ukrainian is my heart, and my faith is Ukrainian."

The above quotation from "Psalms of Ruslan" characterizes the Ukrainian Promethean will to survive. Here the author figuratively analizes the Ukrainian problem in Western Ukraine at the turn of the 19th century. The affairs were tragic but the writer did not despair. With a faith verging on mysticism he believed in the invincibility of the Ukrainian spirit. And with the same mystic sense of duty he decided to awaken the Ukrainian heart, and to strenghten the Ukrainian faith and to lead his people out of this living death into a bright future.

Markian Shashkevych was the first national leader in Halychyna whose efforts bore such positive results. Through his poetry he proved that the Ukrainian language is capable of expressing the subtlest nuances of the human soul. And through his struggles he proved that the indestructable Ukrainian spirit will emerge victorious one day.

CANADIAN UKRAINIAN YOUTH ASSOCIATION

"The youth of today will rule the world of tomorrow!" is a saying often heard. Of the meaning and significance of this saying each and every nation is fully aware. Therefore, countries throughout the world organize youth movements, which would assist in training young personnel in meeting the challenge of eventuality more efficiently and successfully.

Canada, a country of diversified peoples, has its own particular way in preparing its youth in meeting the responsibilities of "tomorrow". Here, in this country, where it is believed that democracy is strengthened through diversity, each ethnic group is encouraged to contribute and mold the essence of its cultural values into the pattern of Canadian life; and secondly, each citizen is expected to share in the development and progress of the country.

Ukrainians, as one of the country's ethnic groups, have adopted this particular pattern in making their contribution since early pioneering days. To promote this aspect further, bearing in mind that, "Tomorrow is in the hands of young people", a youth movement, "Canadian Ukrainian Youth Association", was organized in 1931. This Association is an affiliated branch of the Ukrainian Self-Reliance League of Canada. Its main objectives are to instill in the young hearts and minds the love and respect toward their native heritage, as well as give them practical training in citizenship.

The Ukrainian Youth Association (S.U.M.K.) is organized on a national level with central offices presently at Edmonton ,Alberta. There are also provincial executives in various provinces which give assistance and guidance to the local branches within their respective boundaries. The basic objectives of the organization have remained unchanged since its inception; yet, certain minor details had to be revised, to meet the needs of the changing times. For example, it was found more practical to have the members classified into junior and senior groups, with ages under and over fifteen respectively. The junior SUMK groups are sponsored by the Ukrainian Women's Association's locals, functioning in accordance with the constitutional rights of the Youth Association.

This year the SUMK organization completes its third decade of fruitful existence. Its aims and objectives are proving a continuous challenge to the oncoming young generation. But that is to be expected, as this type of organizational work requires a ceaseless continuity of uninterrupted effort to ensure favourable results. Though the organization has established a worthy

record of achievements, there steadily exists a need for increasing efforts to broaden and intensify the scope of the Youth Association's program.

Most of the senior members of the Ukrainian Self Reliance Leauge are fully aware of the importance of SUMK in our social and spiritual growth. Nevertheless, there are some, both young and old, who do not concern themselves with the affairs of youth. For these we should like to review in query form some of the organization's main features and goals of attainment.

Who may belong to the Ukrainian Youth Association? — Any young boy or girl who is a Canadian of Ukrainian ancestry and of the Ukrainian Greek Orthodox Faith is eligible and cordially welcome to join its ranks and participate in its program.

What benefits may be gained through its membership? — The benefits to be gained are many and varied. First, being of Ukrainian descent we have a rightful claim to the great religious and cultural heritage of our forefathers. The Orthodox Faith gives reverence to everything wholesome and sacred. It has that benign power to strenghten us morally and also bring peace and comfort in time of anguish and distress.

Then, there is the Ukrainian language with its harmonious tones, the history of native Ukraine and its endless struggle for survival, and the literary works of art of such famous people as Taras Shevchenko, Ivan Franko, Lesia Ukrainka and countless others. In addition there are the popular folk dances in native attire which have thrilled many an audience, folk songs which have been popularized into Canadian themes, and the handicraft projects — such as the cross stitch embroidery and the intricate "pysanka". All these religious and cultural values are included within the SUMK program to which every member has access.

Equally as important a benefit to be gained through this youth movement is the practical training in citizenship. Every Canadian citizen irrespective of origin, race, or creed, is expected to participate in the development of the country's national welfare. True citizenship is not something which can be acquired automatically, nor can it be purchased. True citizenship has to be cultivated with patience, loving care and ceaseless effort on the part of every individual. In passing through this stage of development strong characters are in the process of molding, sound opinions are formulating, high ideals are being created, thus producing a true citizen.

Now, with the world crisis getting worse from day to day, our youth has to be made more alert and active than ever. It must be trained in citizenship to face fully the responsibility and duty which might confront it in the near future. International affairs are of great interest to us, as problems of captive nations including Ukraine, are gaining in importance. Our Western World has a ruthles enemy to cope with. Soviet Union fully realizes that to free Ukraine would mean a great territorial and material loss to her. But the Ukrainians the world over, have pledged to strive for an independent Ukraine. Therefore, it is essential that our youth preserves its native language. It should be studied at High Schoals and Universities in order to meet the needs, even in such positions as in foreign diplomatic relations. The Ukrainian language is no longer a controversial issue; its usefulness has been positively established.

Today, with events moving ahead so swiftly, Ukrainians need young men and women with academic training and high ideals, who would plan and strive for positive goals. Through membership in SUMK many of the reguired needs would be met, as overwhelming evidence has proven that its organizational usefulness is as boundless as its projects are invaluable to society on the whole.

By uniting aims and efforts, these young people can achieve tremendous accomplishments for themselves, our church, our people, country and future peaceful world relations; for this young living force has dynamic potentialities with inexhaustible vitality. It is in them we trust our future.

Elizabeth Bilych

Про окружний з'їзд в Овкборн

Повідомляємо відділи округа Овкборн, що окружний з'їзд, який був проголошений в „Промені" на 29 жовтня перенесено з незалежних від нас причин на 12 листопада, і відбудеться своїм порядком в залі Українського Народного Дому в Овкборн. Головним промовцем на з'їзді буде посол Микола Мандзюк з округи Маркет.

Ольга Завісля, голова
пров. екзекутиви

НА РІДНОШКІЛЬНІ ТЕМИ

На знимці зліва направо: Ґеня Ярема, Калина Чаглей, Марія Кинасевич, Левко Фарина, Розалія Фарина, Ольга Чумер, Гануся Кинасевич

КОРОТЕНЬКА ІСТОРІЯ ДО СВІТЛИНИ

Коли перед нами сьогодні стоїть питання, як зарадити, щоб якнайдовше задержалася в Канаді між нашим загалом українська мова, то повища світлина дає нам розв'язку. А це: організувати всюди гуртки між молоддю — „Українські Садочки Рідної Мови", подібно як це започатковано ще 1925-26 рр. в Смокі Лейку, Альберті при Українськім Народнім Домі...

Бо як бачимо на повищій світлині невеликий гурток дітей, то до п'ятьох років потім там виріс великий гурт молоді, між якими зорганізовано мандолінову оркестру й як така, заохочувала інших гуртуватися коло Українського Народнього Дому, а старшу молодь було зорганізовано й вона включилася до співу в гуртовім хорі.

Коли 1926 року відвідав Українську Греко-Православну Громаду в Смокі Лейк, Преосв. Владика Іоан Теодорович (тепер Митрополит Української Православної Церкви в Америці) співав місцевий хор під час Богослуження тоді в Українськім Народнім Домі. Під час проповіді Владика Іоан сказав, що це найкращий хор, що він чув під час його подорожі по Канаді.

Отже факт лишається фактом, що де є охота, там є і добра робота. Бо діти, яких бачимо на повищій знимці, сьогодні вони вже є батьками і матерями, і як такі, володіють прекрасно англійською мовою, і не забули мови своїх батьків, цебто мови — української.

Саме нарікання на молодь, що вона нехтує українську мову в Канаді чи в Злучених Державах Америки, не оправдує українських батьків від недбальства. Бо як дбаємо, так і маємо.

Дрогаївський.

„МЕДАЛЯ КАНАДІЙСЬКОЇ РАДИ"

Недавно встановлено нову нагороду для визначних діячів мистецтва, гуманістичних і суспільних наук, а саме — „Медалю Канадійської Ради", яку присуджено восьми канадійцям і одній канадійці за їхній вклад у згадані ділянки канадійської культури. Нагородженими у 1961/62 році є: Віннсент Мессі, кол. генерал-губернатор Канади; Лорен Герріс (75 років) — ванкуверський артист, А. У. Джексон (79) — сеніор канадійських артистів; д-р Гілі Віллен (80) — торонтонський музика; Е. Дж. Прат (78) — торонтонський поет; Етел Вілсон — письменниця з Ванкуверу; Маріюс Барбо (78) письменник з Оттави; Вілфрід Пеллетіє (65) — монтреальський дириґент оркестри; Кенан Лайонел Ґру (83) — монтреальський автор. Нагороджені Медалею Канадійської Ради особи одержують також премію по 2,000 дол. Крім згаданих живучих діячів відзначено Медалею Канадійської Ради посмертно Брука Клекстона, кол. федерального міністра і першого голову Канадійської Ради.

„Канадійська Сцена"

Для наших господинь

Цей відділ веде пані А. Сенів з Едмонтону, референтка домашньої економіки Союзу Українок Канади.

ПРЕЗЕРВ З НАЧИНЕНОГО СОЛОДКОГО ЧЕРВОНОГО ПЕРЦЮ

Червоний перець або „піменто" на
6 кварт
2 головки капусти
5-6 цибуль
сіль для маринатів
зубець часнику
1 горня білого оцту
1 горня цукру
2 горнят води
мішані маринатові коріння
(гол. спайс)
завязати в білий платок.

Покришити капусту на грубо, посолити як до квашення і хай постоїть 2-3 години. Видушити сік, покришити цибулю, потерти часник і додати до капусти. Можна також, як хто хоче додати трохи посіченого червоного перцю. Вичистити з перців з середини насіння, попарити їх кипячою водою, щоб стала мякі. Начинити перці масою з капусти, вложити в слоїки.

Заварити окремо оцет, цукор і мішані коріння, залити цим кипятком перці в слоїках, добре закрутити і поставити у кипячу воду закипіти, вибрати з води, поправити закрутити і поставити в холодне місце. Вживати по трьох тижнях.

Подала пані А. Тетенич,
Ст. Кетеринс, Онт.

СВИНИНА СМАЖЕНА, ТУШКОВАНА З КАРТОПЛЕЮ

Один фунт свинячого худого м'яса
2½ ст. ложки товщу
1 ст. ложку муки
1 велику, або дві менших цибулі
2 фунти картоплі
2 склянки мясного бульйону
2 горошині запашного перцю
1 лавровий листок
1 ст. ложку дрібно посіченої зеленої петрушки.

М'ясо нарізати середніми кубиками, посолити, до сковороди дати товщ, добре розігріти і до гарячого дати м'ясо, додати посічену цибулю і трохи посмажити. Переложити в каструлю і залити підливою.

Для приготування підливи муку трохи підсмажити на товщі, розвести трохи бульйоном із зварених кісток і дозволити закипіти. Залити цією підливою смажену свинину і тушкувати 30-40 хвилин в печі мірної температури.

Свинину подавати з тушкованою картоплею. Обчищену картоплю нарізати частками, вложити в каструлю, додати злегка посмаженої цибулі, лаврового листка, перцю, солі. Залити все рештою бульйону, накрити посудину і тушкувати в кухні до готовности.

Подаючи на стіл, у тарілку накладати картоплю, на неї — м'ясо, полляти сосом, в якому вона тушкувалася, посипати зеленою петрушкою.

„Р. Ж."

КАРТОПЛЯНІ ПАЛАНИЧКИ

4 варених картоплі
2 ложечки солі
½ горнятка муки
1 ложечку порошку до печива
4 ложки топленого масла
⅓ горнята молока.

Свіжо зварені картоплі помяти, додати сіль, муку, порошок до печива (бейкон павдер) і все добре вимішати. Додати топлене масло, молоко і помісити, щоб було мяке. Тепер розтачати це тісто на пів цаля загрубшки. Витинати паланички формочкою. Пекти у вимащеній пательні по 5 хвилин на обидві сторони.

ПИРІЖКИ

3 горнят муки
½ фунта масла
6 жовтків
¼ горнят молока.

НАЧИНКА

½ фунта обібраних мігдалів
1 горня жовтого цукру
½ горнятка молока
6 білків
1 чайна ложечка мігдалового екстракту.

Спосіб: перемішати муку з маслом так як тісто на пай. Розбити жовтки з ¼ горнятка молока і дати до муки, настільки, щоб звести тісто докупи і оформувати його в галку. Щипати маленькі куснички тіста і формувати з нього маленьку галку яких ¾ цаля обєму. Тепер треба приготовити начинку.

Мігдали змолоти, або потерти на мілко, додати жовтий цукор і молоко і варити це 10-15 хвилин мішаючи постійно. Прохолодити масу, додати на твердо вбиті білки і мігдаловий екстракт. Тепер розтачувати на тонко кожну галку приготовленого тіста, накладати чайну ложечку маси на середину і звинути як струдель. Зліпити кінці докупи. Пекти в температурі 375°. Пиріжки, хоч і спечені, повинні виглядати білі.

Подала Марія Боянівська,
Вінніпег.

ГАЛУШКИ НА РОСОЛІ

2 яєць
1 ложка муки.

Добре вибити виделками. Курячий росіл, вже готовий, зварений, повинен кипіти і на кипячий росіл помаленько виливається частками, або ложкою кидається маленькі кульки. Не мішати, аж все тісто зужиється і добре закипить. Тоді помішати і ще варити яких 2—3 хвилині. Подавати на стіл гарячими з росолом.

Подала пані Ю. Стецик
з Гемилтону

ПОМІЧНІ ПОРАДИ

● Коли приготовляєте парені на воді яєчка (poaching eggs) додайте до води кілька крапель оцту. Яйце тоді не разпливається і не пристане до пательні.

● Листки шпінату найперше треба сполоскати в теплій воді, в якій пісок і земля скоро розпускаються. Опісля вже в холодній воді щонайменше два рази.

● Родзинки і порічки коли даємо до кейка, перед тим доки додати до тіста, треба їх вперед загріти. Цей спосіб дає не тільки кращий смак овочам, але не дозволяє впірнати їм на дно бляшки.

● Дактилі, родзинки або маршмеловс можна нарізувати ножицями намащеними товщем, що звільняє прилипання.

● Коли лишається жовток яйця, що його бажаєте переховати до слідуючого дня, поки поставите до холодільника дайте на верх трошки оливи. Це охоронить жовток від висихання.

ВІСТІ З ЦЕНТРАЛІ

З нагоди 100-річчя смерти Тараса Шевченка, далися чути українські голоси з різних частин світу, де наші брати і сестри, по своїй змозі вшанували память великого сина України. І ось, з далекої Еспанії, де ще до недавна українців майже не було, д-р Дмитро Бучинський, з столиці Мадриду, подає прохання до української преси у вільному світі, щоб допомогти йому у заряджені Вистави Української Літературної Творчости в місяці вересні, у приміщенні Міської Бібліотеки у Мадриді. Для цього потрібно було великої скількости книжок, газет, всяких видань, чого, в Еспанії бракує. У цьому благородному ділі допомогли йому свідомі одиниці та організації Північної Америки. Велику поміч подали йому громадяни міста Едмонтону, а між ними і центральна управа Союзу Українок Канади. Нам пощастило зібрати стільки цінних видань що наповнили ними шість великих пачок!

Ось уривок з листа подяки від д-ра Бучинсьокого до голови Союзу:

„...хочу з Вами поділитися своєю радістю — повною вдачею Виставки й сердечно подякувати Вам за таку щиру братню допомогу, яку Ви виявили мені, посилаючи дійсно цінні видання, про які я навіть не знав... Прохаю передати мою подяку й привітання цілому Союзові Українок у Канаді... Хочу Вас запевнити, без потреби зайвого „славословія", що я не багато таких охочих натрапив. Уважаю, що сам Господь так зарядив, щоб мої дорогі Едмонтонці, серед яких є також Ви, відозвалися так позитивно на моє прохання допомоги... Виставка наша — таки прекрасна й тішиться великою популярністю і багатою кількістю відвідувачів. ...Відкривав виставку директор Департаменту Міністерства.. це признання для всіх тих, що причиниилися до звеличання Шевченка, якому виставка була призначена і до пропаганди нашої високої культури..."

**
*

Хочемо подати до відома нашим читачам що такі посилки книжок і видань Союзу ми не раз робили у минулих роках. Коли по війні наші переселенці виїхали до країн де раніше про українців мало хто й чув, напр.: Австралії, Аргентини, Уругваю, Параґваю, та інших країн, вони в цих нових місцях поселення дуже болючого відчували брак друкованого слова — книжок і часописів у рідній мові. І тому, коли до нас звертались одиниці чи гуртки з просьбою надіслати книжки, ми завжди їм радо помагали. „Канада ж така богата на різнородні видвництва! — пише пані Анна Кріль, з Параґваю: а тут на пошті скарб для нас. Боже, знова посилка книжок від дорогих сестер з далекої Канади Союзу Українок. Падає сильний дощ, та я не чую його... завинула пакет у плащ і несу додому три кілометри через багнистий парагвайський ліс... не тяжкий він мені, бо це корм для наших голодних душ. З попередньої посилки книжки ми вже всі поперечитували. Стережемо як скарб, щоб не плісніли від вологи та не понищилися."

**
*

Грудневе число „Променя" буде ювілейне у збільшеному форматі, що буде присвячене цій памятній події. Бувші голови Союзу Українок, референтки та інші визначні особи дописуватимуть до журнала про історичні події, організаційні осяги, та інші ділянки, що цікавлять наших читачів. Такі статті будуть появлятися в „Промені" в протягу ювілейного року.

**
*

Цієї осені урядники і члени наших самостійницьких організацій і духовенство в Едмонтоні доложило всяких старань, щоб заохотити якнайбільше число студентів на вечірні курси українознавства. Такі курси відбувалися почерез кілька років — раз в тиждень в протягу шість місяців. Усі курсанти, молоді студенти чи старші громадяни, багато скористали з цієї науки, чи то у вивчанні мови і письма чи в обширніших студіях літератури.

Ця інтенсивна кампанія увінчалася великим успіхом: таки першого вечора сам президент університету і всі ми були мило вражені несподіваною картиною — до першої кляси (мови і письма) прибуло таке велике число студентів, що зразу треба було поділити їх на дві групи! Ці кляси навчають д-р О. Старчук і д-р О. Коцюба.

У 3-ій клясі лекції викладає д-р Яр Славутич — про життя і творчість двох визначних велитнів в українській літературі — Івана Франка і Лесю Українку.

Приємно відмітити що на ці курси учащає поважне число урядниць центральної управи Союзу, деякі разом з своїми чоловіками і дітьми. Завдяки старанням наших провідних людей, курси української мови і літератури є назавжди затверджені на Албертійському університеті.

Стефанія Пауш

ПРЕДСТАВНИЦЯ СФУЖО НА КОНГРЕСІ МІЖНАРОДНЬОГО ЖІНОЧОГО СОЮЗУ

В Конгресі Міжнароднього Жіночого Союзу, що відбувся цього року в м. серпні в Дабліні, Ірляндія, взяла участь представниця Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, пані Ірина Павликовська.

Конгрес тривав майже два тижні, на якім обговорювались питання, що торкаються життя жінки різних народів світу та їх правного положення в політичному суспільно-громадському життю й економічному.

Головним гаслом Конгресу було: „До рівности".

Ухвалено по цій лінії ряд резолюцій, які будуть предложені Комісії Статусу Жінки в ОН.

Треба підкреслити важливість слова представниці СФУЖО пані Павликовської на Конгресі — вона звітувала про діяльність Федерації та брала участь в дискусії на виховні теми. Ця інформативна служба українського жіноцтва у вільному світі є дуже важлива в наших часах, яку ми мусимо сповняти всіма можливими дорогами.

В повороті з Конгресу пані Павликовська відвідала головніші осередки української еміграції в Европі — Німеччині, Франції, Бельгії, Австрії та Англії і своїми спостереженнями ділиться тепер в більших осередках Канади.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

До колюмни „Порадьте"

Хвальна Редакціє!

У Вашому славному журналі ч. 10, на ст. 31, в листах до Редакції, одна, з ім'ям Мирослава, поставила наче б запит про засмічення української мови, а при тому подала свої пояснення до тих слів.

Власне, до тих то пояснень хочу подати деякі поправки, що їх поставте, будь ласка, на сторінках „Променя".

Піч — Брослина, а не бросквина; **Тикет — квиток,** а не білет; **Лайна — линва** (шнур, німецьке); **Ковт — хутро,** а не плащ; **Плащ —** буде **кловк, мантл; Фирковт — шуба,** а не футро; **Кенувати — заготовляти, консервувати,** а не „презервувати"; **Кена — бідон, банка,** а не консерва; **Штемплі** (поштові) — **марки,** а не значки; **Копик — чашка, кубок, келех,** а не горнятко (горнятко, це малий горщик до парення молока, тощо); **Фенс — тин** (також огорожа), бо селяни мають тини, а пани „паркани", або „на селі ворота, а у пана брама"; **Бакса — коробка, с к р инька, ящик; Робери — колоші,** а не „ґальоші".

Так само й слово **„стидатися"** по нашому — **соромитись.** Польськи встидзіць сен, московське — стидітца.

Читач

Від редакції:

Ми завсіди вдячні за уваги і листи, які неспівають до журнала. Вони свідчать, що читачі сприймають і реагують на справи порушені в нім.

Шановний читач робить поправку до українських слів, що подані на місце перекручених з англійської мови.

Мовні питання і властивости слів в українській мові це невичерпна криниця і не узгіднена, не лише в мові журналістів, але в мові науковців. Самі мовознавці один пише одно слово інший інше, але воно має те саме значення. Словник української мови такий багатющий, що в однім реченні, можна вжити два і три слова, що мають те саме значення і вони мову лише збагачують.

От візьмім хоч би перше слово, що його справляє шановний Читач „Піч-Брослина, а не бросквина". Українсько-англійський словник С. Г. Андрусишина, голови Департаменту Славістичних Студій в Саскачеванському університеті подає:

бросквина (-ни) Bot. peach, peach tree.

брослива (-ви) = бросквина отже допустиме є вживати слово „брослива" але остаточно первісно науковці визнають її назву „бросквиною". Вслід за тим словом йде мова про „тикет". Ми пояснили його як білет-білет на поїзд, до театру і т. п. Той же словник каже —

білет (-та) — tycket.

квиток (-ка) receipt.

І коли шановний читач скаже, що він купив квиток на поїзд, а його сусід скаже, що він купив білет на поїзд, то обидва вони висловились по-українському, а коли третій скаже, що він купив „тикет", то він не висловився по-українському.

На цю тему можна дуже багато говорити, про кожне слово сказати окремо, але завдання наше не полєміка, яке українське слово правильніше, але виполоти з української мови засвоєні, як дехто каже, „канадіянізми", а на їх місце дати українські слова. Шановному Читачеві ще раз дякуємо за увагу.

Мирослава подала знов зі свого словника ряд „канадіянізмів": гавз — хата, муфуватися — переїздити на інше помешкання; апстиз — друга підлога, або другий поверх; галя — заля, народний дім; руми — кімнати; бейбі — дитина; крисмес трі — ялинка; Санта Клавз — св. Миколай; одна пані скаржилась, що вона дуже „таєр" — утомлена, змучена і авто мало „флет таєр" — ґумові шини, інша пані „риньґувала", але нікого не було дома — телефонувала, кіс, чи кис — поцілунок, бадрувати — турбувати, фіксувати — направляти, поправляти; по анґельськи — по англійськи і по-англійському, пейло — ведро, бетрум — лазничка, форки — вила, виделки, майна — копальня, стишіня — стація; біч — літнисько над озером, пляжа, дача.

Відділ для дітей

ЛИСТОПАД

Дрімає калина
В червонім намисті,
Лиш з вітром шепочуть
Листки золотисті.

Шумить, гуде вітер
У гаю — діброві:
— Куди вас понести,
Листки пурпурові?

— Ой, вітре, соколе,
Візьми нас на крила,
Візьми нас, неси нас,
Де в полі могила.

Нехай ми легенько
Могилу встеляєм —
Червоним і жовтим
Осінним розмаєм.

Те серце дорожче
Від пишного цвіту,
Про нього йде слава
По Божому світу.

Нехай та могила
Свій скарб спогадає,
Нехай не сумує,
Нехай не ридає!

Юрій Шкрумеляк

МАЛЕНЬКА ЛІСОВА МИШКА

Люди люблять носити золоті або срібні речі: годинники, перстені, нараменник, тощо. Мало є людей, які не тішаться золотим перстнем із гарним, блискучим камінчиком.

Особливо люблять носити прикраси молоді й старші жінки. Різними коштовними шпильками прикрашують своє убрання, носять ковтки, намисто або інші прикраси на руках чи шиї. Бідніші задовольняються дешевшими, виробами.

Люди люблять блеск, гру барв цих різних прикрас та люблять їх мати у себе.

Тож не дивуйтеся, що серед звіряток є такі, що також люблять буються блискучими предметами. Нераз із великими труднощами, після довгих пошукувань знаходять вони якійсь блискучий предмет. Може то бути шкло, що грає барвами на сонці, кусничок перламутрової мушлі, або загублену річ якогось подорожника: ножик, ложку або щось інше блискуче. Вони тягнуть ці скарби до своєї хатинки, кладуть на гор бок коло нори й тішаться ними з такою насолодою, що аж слізки виступають на їх очах.

В Америці є маленька лісова мишка. Живе вона лише в лісах, шкоди нікому не робить, харчується зернятками лісових дерев. Тихенька, непомітна. Однак, вона дуже любить блискучі предмети. Шукає їх по цілому лісі. Вона готова навіть вкрасти з вашого шатра кожну річ, яку лише там знайде. Коли вам трапиться щось такого, тоді не думайте, що хтось із людей зробив вам таку прикрість. Ідіть тоді в ліс і шукайте гніздечка тієї мишки, яке недалеко вашої тимчасової зупинки. Там коло нори напевно знайдете свою загублену річ.

Бідна мишка буде дуже журитися, що стратила таку чарівну, блискучу річ. Але вона далі буде шукати щось інше, щоб тішитися прикрасою, без якої жити не може.

Зробите її щасливою, якщо забираючи свою згублену річ положите їй бодай кусничок дзеркальця або щось інше, але блискуче.

Леонід Бачинський

Відважна дівчина

У році 1690-ім іроквойські індіяни воювали з французами в Канаді. Іроквойці нападали на французів, де тільки могли.

Около двадцять миль від міста Монтреалу жив тоді один фармер, на прізвище Вершер. Одного дня іроквойці напали на людей, що робили на полі на фармі Вершера, і повбивали їх. Вже готовилися іроквойці напасти й на чотирнадцять-літню дочку Вершера, Магдалину, що була коло ріки. На щастя. один з робітників крикнув і остеріг дівчину.

Магдалина втікла додому. Хата Вершера була обгороджена сильним парканом. Той паркан був для оборони. У нім були діри для стріляння. Та в хаті Вершера всі були перестрашені. Всі думали, що прийшов їм страшний кінець.

Батько Магдалини був у Монтреалі. У хаті Вершера були два французькі вояки, один старий чоловік, два молодші брати Магдалини, і жінки з дітьми повбиваних іроквойцями робітників.

Щоб не попасти в руки іроквойців живими, один з вояків уже готовився запалити бочку стрільного пороху. Думав він, що краще так умерти, як піти на муки до іроквойців.

Магдалина зараз вихопила з рук вояка запалений смолоскип та приказала всім стати до оборони укріпленої хати. Сама вона взяла мушкет у руки. Стали з мушкетами в руках два вояки, старий чоловік, два хлопці й Магдалина. Жінки набивали мушкети й подавали їм.

Індіяни кілька разів наступали на хату Вершера, але кожний раз так багато їх впало від куль, що мусіли відступати. По тижневі прийшов відділ війська з Монтреалу й індіяни втекли. Комендант похвалив Магдалину за її героїчний вчинок. У Монтреалі стоїть пам'ятник в її честь.

„Ukrainian Reader"

35-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ВІДДІЛУ В ЕДМОНТОНІ

На знимці сидять зліва направо — пані: Емілія Пронюк — членка ювіл. комітету, Анна Данилович — членка ювіл. комітету, Марія Михалишин — основателька і членка ювіл. ком., Марія Гавриш — голова ювіл. ком., і почесна членка, Впреосв. Владика Андрей, Софія Гриник — голова відділу, Марія Саїк — членка ювіл. комітету. Другий ряд: пані — Ева Ханасик — вшанована членка, Рахиля Скакун — вшанована членка Союзом Укр. Канади, Катерина Давидюк — вшанована членка, Варвара Маланчук — почесна членка, Анна Особа — голова соціяльного комітету, Стефанія Пауш — почесна членка, Марія Винничук — вшанована членка, Емма Верхомин — почесна членка, Марія Мудра — вшанована членка.

Неділя 27 серпня 1961 р. надовго залишиться в памяті нашого громадянства при нашій Катедрі, бо цей день відзначив 35 років зорганізованого життя українського православного жіноцтва міста Едмонтону. В 1926 році 26 серпня, в домі покійних панства Іллі і Анастасії Боднарчуків засновано жіноче товариство, яке через довгих 35 років свойого існування перейшло багато подій і виконало колосальну церковну й освітно-культурну працю при нашій Українській Православній Церкві як також виконало іншу працю намічену центральним проводом Союзу Українок Канади. Жіноче товариство почало свою організаційну працю з 16-ма членкинями а іменно — пані: Анастасія Михайлюк, Марія Михалишин, Анастасія Рурик, Анастасія, Боднарук, Анна Шевчишин, Гафія Янішевська, Розалія Галюк, Палагія Мельник, Марія Фербей, Варвара Шандро, Анна Мельник, Катерина Стороженко, Марія Мельник, Ольга Фодчук, В. Солован, Є. Шавкоплєс, з такою сильною вірою і надією, що їх праця для нашої церкви, для наших дітей і молоді та для добра нашої української спільноти в Канаді увінчається великими успіхами. Яка велика радість була для трьох з тих перших основательок, Марії Михалишин, Гафії Янішевської і Анні Шевчишин, бути на цім великім ювілейнім святі того товариства, якому вони дали початок і бачити такі гарні успіхи тої праці, яку вони започаткували, бачити, що їх діти і внуки продовжують те велике діло, яке вони започаткували.

Від перших днів існування цього жіночого товариства воно зростало членством і сьогодня ми начислюємо поверх 200 членкинь. Наша праця є поділена на різні комітети і в цей спосіб молодші і старші членкині знаходять собі працю в тім комітеті де їх найбільше цікавить. Так всі членки гуртуються в однім відділі і товариство успішно провадить працю.

Наше ювілейне свято почалося архієрейською Службою Божою, яку відправив Преосвященніший Владика Андрей, Єпископ Едмонтону і Західної Єпархії в асисті отців: М. Фика, Ол. Хомяка та М. Юрківського з Вінніпеґу. По закінченню святої лі-

тургії всі членкині тримали світло під час Панахиди, яку відправили Владика Андрей й отці за спокій душі тих членкинь, які відійшли від нас за минулих 35 літ а імена їх:

Анна Мельник, Анастасія Боднарук, Марія Зварич, Калина Рупташ, Анна Бойко, Марія Чабанюк, Агафія Федіо, Єлисавета Івасюк, Марія Гудима, Єлена Мельник, Іванна Чоботар, Олена Дмитрук, Анна Марчишин, Петрунеля Скорий, Софія Лупул, Анна Ґреґоляк, Марія Левіцька, Марія Мандрик, Калина Соляник, Катерина Кінасевич, Анна Веретільник, Анна Канасевич, Розалія Кініцка, Дарія Тимчишин, Розалія Лоґа, Василина Каланча, Василина Бойко, Єрина Островерха, Марія Фодчук, Марія Фербей, Анна Челядин.

Вечером, в дуже гарно прибраній катедральній залі почалася святочна програма під умілим керівництвом голови ювілейного комітету пані Марії Гавриш. В своїм вступнім слові пані Гавриш щиро привітала всіх присутніх і коротенько зясувала цілі жіночого товариства, коли воно зорганізувалося й яка велика праця зроблена за минулих 35 років в користь нашої Української Церкви, у вихованню нашої дітвори і молоді та для загальної української справи.

Привіт зложив Преосв. Владика Андрей, який дуже тепло вітав членкинь і сказав, що роля жінки в минулому як і тепер є дуже важною, бо організоване жіноцтво вложило дуже багато праці в церковне і національне життя. Дальше сказав, що членкині нашого товариства вложили дуже багато в розбудову едмонтонської громади та побажав, щоб енергія членкинь збільшувалась і, щоб той запал передали своїм дітям. Закликав, щоб ряди нашого відділу збільшувалися молодшими членкинями і, щоб любов все панувала в нашім відділі.

Пані Стефанія Пауш, голова Союзу Українок Канади, виголосила головну промову. Пані Пауш у своїй промові змалювала велич і красу душі української жінки. На протязі століть, у добі князівській і козацькій, українка була рівноправною і самостійною. Ці риси надали їй прагнення піднести себе і свою родину на високий рівень культурного життя.

Ці чесноти свідомости, любови до свого рідного і стремління до з'єднаного або зорганізованого життя, привезла українка з собою до Канади. Доказом цього є наша сильна жіноча організація, яка за 35 років існування, відзначила собі в українському і загально громадському житті в Канаді.

Відділ при Катедрі св. Івана в Едмонтоні, за той же час, також відзначив себе не одним „першим" досягненням між іншими відділами: має найбільше число членок; є завжди щиро жертвенний на всякі церковні цілі; своїми пожертвами членки значно збагатили Фонд Фундації ім. Наталі Кобринської, зібрали найбільше число передплат та грошевих дарів на журнал „Промінь". Головною нашою ціллю є виховати належно свою молодь — бачимо активний молодший відділ СУМК, недільну і українську школу, дитячий садок.

Наприкінці, пані Пауш закликала членок і надалі працювати з вірою, що всяка наша праця веде постійно до збагачення і збереження нашого українського життя в Канаді. Тільки ми, матері, можемо дати житт'євий приклад, гідний до наслідування.

Голова пані Софія Гриник висловила велику радість, що її припала честь бути головою в цім 35 літнім ювілейнім році. Також склала сердечну подяку основателькам товариства, попередним головам, всім урядницям зарядів та членству, яке доложило так багато часу і здоровя для розвитку нашого відділу. За 35 літ, праця у товаристві розгалузилась до тої міри, що сьогодні вона є розпределена поміж 20 комітетів і представниць, які репрезентують наш відділ в усяких канадійських організаціях. Дальше сказала, що не було іще такої справи на яку товариство не дало б свою цеголку. Склала щиру подяку управам централі Союзу Українок Канади та провінціяльним екзекутивам та всьому громадянству, що на протягу 35 літ допомагали вести цю велику працю. Закінчуючи своє слово пані Гриник закликала молодших членок, щоб вони йшли тою дорогою, яку їм відкрили їх матері та бабуні.

Пан Никола Боднар, голова катедральної громади привітав членкинь жіночого товариства від усього членства громади і побажав дальших успіхів. Подякував жіноцтву за їх посвяту, віддану працю і жертвенности в користь нашої катедри. Також щиро подякував за велику пожертву на будову нової авдиторії. Закликав, щоб і надальше праця велася в любові як це робилося дотепер.

В імени Централі Союзу Українців Самостійників привіт відділові Союзу Українок Канади при Катедрі св. Івана передав д-р Л. Фарина. У своїм привіті він дав високу оцінку праці цілої організації Союзу Українок, а зокрема висвітлив багатогранні заслуги на культурнім, освітнім і церковнім полі, відділу Союзу Українок Канади в Едмонтоні, що через пильну і віддану працю своїх членок вибився на становища взірця для цілої нашої організації.

Пані Марія Михалишин одна із основательок відділу щиро привітала членкинь і гостей і висловила велике задоволення з праці, яку товариство виконало за 35 років.

Відтак слідувала дуже цікава й урочиста частина святочної програми а це вручення грамот почесного членства пятьом заслуженим членкам відділу. Товариство вшанувало чотири членкині за 25 літне членство в едмонтонськім відділі і також вшановано дві членки за 25 літну приналежність, до Союзу Українок Канади.

Пані Михалишин пояснила про працю в товаристві і що є в нашім відділі членкині, які можуть виконати одну ділянку праці а інші мають здібності іншу і завдяки членкиням, які посвячують так багато часу і енергії, наша праця увінчалася надзвичайно добрим успіхом. Жіноче товариство дуже оцінює всю цю працю поодиноких членкинь і щоби відзначити цей 35 літний ювілей і належно виявити свою вдячність за їх працю, яка піднесла наш відділ на високе місце в нашій організації. Відділ наділив слідуючі членкині почесним членством: добродійка Юстина Мельничук, пані Стефанія Пауш, пані Марія Гавриш, пані Емма Верхомин, пані Варвара Маланчук.

Вручуючи грамоту почесного членства, пані Михалишин переповіла коротенько про заслуги кожної з тих членкинь і побажала їм витривалости до дальшої праці.

Відтак членки ювілейного комітету вручили грамоти і смолоскипи за 25 літне членство у нашім відділі паням: Єві Ханасик, Катерині Давидюк, Марії Мудрій і Марії Винничук і подали оцінку їх заслуг для товариства.

Пані Михайлишин вручує грамоту почесного членства голові Союзу Українок Канади пані Стефанії Пауш.

До нашого товариства належуть членкині, які працювали в інших відділах і переїхавши до Едмонтону увійшли в склад праці в нашім відділі. Того вечора едмонтонський відділ вшанував двох переходячих членок за їх безперервне 25 літне членство в Союзі Українок Канади грамотами від Союзу а ними є: пані Рахиля Скакун і пані Калина Засійбіда, голова Провінціяльної Екзекутиви на Альберту.

На нашім святі були присутні достойні гості з-поза Едмонтону: Всеч. о. Юрківський з Вінніпегу і пані Марія Ткачук, бувша голова Союзу Українок Канади з Саскатуну й які передали свої враження з свята

Отець Юрківський щиро привітав членкинь і гостей і передав привіт від Вінніпезької громади.

Пані Ткачук в своїм слові сказала, що коли вона довідалася про святкування 35 літнього ювілею вона рішилася приїхати, щоб разом з членкинями цього великого відділу відсвяткувати це свято. Виростаючи в Едмонтоні і знаючи початки праці цього товариства, вона завжди дуже цікавиться його працею і подивляє як членки відділу зуміли зєднати церковну і світську працю і разом вести з такими гарними успіхами. Закінчуючи свій привіт, пані Ткачук побажала, ще кращих успіхів на будуче.

Кінцеве слово виголосив настоятель Катедри Всеч. о. Михайло Фик, в якім згадав про працю і великі заслуги відділу в розбудові нашої громади і закликав, щоб наше членство збільшилося бо лише таким способом ми збудуємо нашу авдиторію при нашій Катедрі.

По закінченню формальної частини нашого свята голова соціяльного комітету пані Анна Особа й її комітет подали дуже смачну перекуску. На столі, що був гарно прибраний квітами та вишиваним обрусом, стояв величавий ювілейний торт. Під час чайного прийняття основательки пані: Михалишин, Янішевська та Шевчишин краяли цей торт, а присутні гості підходили і брали його. Членки заряду наливали чай. Всі гості і членки з великим задоволенням розійшлись домів.

До ювілейного комітету належали слідуючі пані: Марія Гавриш — голова, Марія Михалишин, Анна Данелевич, Марія Саїк і Емілія Пронюк.

З нагоди 35 літного ювілею і їх вшанування слідуючі пані жертвували на різні цілі:

Рахиля Скакун подарувала прекрасно вишитий буковинським взором обрус на престіл до Катедри, пані Емма Верхомин жертвувала 25 дол. на фонд журнала „Промінь", пані Ева Ханасик жертвувала 25 дол. на фонд журнала „Промінь", пані Марія Мудра жертвувала 25 дол. до товариства а пані Марія Винничук жертвувала 10 дол. на Фонд Фундації ім. Наталі Кобринської при Союзі Українок Канади.

Наталя Базюк, корес. секретарка

ДЕНЬ СТУДЕНТА І СВЯТО КНИЖКИ КЕЛГАРИ, АЛТА.

Заходами жіночого т-ва ім. О. Басарабової в Келгари відбулась імпреза, в яку було включено програму двох свят — День Студентства і Свято Книжки.

Свято почалось рано Службою Божою, яку відслужив Всеч. о. Л. Дячина, бо це був також і День Подяки. Відбувся спільний обід, що його приготовили членки жін. т-ва. На свято були запрошені студенти вищих шкіл.

Академічна частина свята відбулась по обіді в залі під церквою, яка складалась з рефератів, доповідей та читання.

Друга частина, цебто Свято Книжки була призначена журналові „Промінь". Реферат про це дала пані Чернецько. Вона прочитала деякі вибрані уривки з книжки а опісля говорила, яке значення має книжка для тих людей що читають. „Книжкою ми повинні дорожити — говорила пані Чернецька — бо це є великий скарб. Велике значення має для нас наш дорогий журнал „Промінь", який виходить лише раз у місяць. Ми, членки товариства повинні бути горді за наш журнал і в нас неповинно бути ані одної членки, яка б його не читала. Це є великий здобуток нас усіх українок".

Щоб скріпити фінансово наш журнал і дати йому моральну піддержку, наше товариство пересилає зі Свята Книжки 25 дол. на пресовий фонд. Ця пожертва складається з таких фондів: з розігравки гарно вишитої подушки $18.60, пані Гоменюк — 5 дол. і пані Данилович $1.40. Подушку для розігравки на цю ціль подарувала голова т-ва пані Коваль. Разом 25 дол.

Кінцеве слово голови пані Коваль закінчило програму цього гарного свята.

Анна Данилович, кор. секр.

● Посуду, в якій пеклась, або варилась риба найкраще обмити в солоній воді, це відразу забиває запах риби. Також після чищення свіжої риби найкраще мити руки в воді з солею.

● Для кращого запаху кави додайте кілька зерняток соли змішаної з гірчицею (меленою).

НОВИЙ ВІДДІЛ ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ В ОТТАВІ

Дня 14-го лютого 1960 р. з ініціятиви п. Анастасії Тріщук, відбулися перші організаційні збори жіноцтва в Оттаві, на яких рішено створити новий відділ Союзу Українок Канади при Українській Православній Церкві Успіння Пресвятої Богородиці. До відділу вписалося 18 членкинь. До управи вибрані були слідую чі особи:

Анастасія Тріщук — голова, Маруся Кіщук — заст. голови, Даруся Кір — рекор. секретарка, Марія Мех — заст. секретарки, Параня Крокош — касієрка. Контрольна комісія: Катерина Мосейчук, Ірина Лошней, Слава Михальків. Помимо того, що членство досить мале, діяльність відділу за рік 1960 була дуже широка і всі членки брали активну участь в всіх підприємствах. В біжучому 1960 році проведено 9 загальних зборів, а 4 збори заряду. Діяльність представляється так:

Демонстрація писання писанок для членкинь, в домі п. Марії Мандзюк, молоді членки дуже скоро вивчали це мистецтво.

Перед Великоднем відбувся продаж писанок, спроваджених з Едмонтону і Саскатуну. Демонстрація писання писанок на льокальній телевізії СВОТ, що її провела дуже успішно пані Оля Самець. На Великдень обділили дітей недільної школи писанками, також привітали пароха о. М. Подольського писанкою та паскою.

Навесні та восени були проведені випродажі уживаних речей з добрим успіхом. Переведено слідуючі чайні прийняття: Прощальний чай в честь пані Марії Мандзюк в домі пані Н. Тріщук. Членки подали чай на закінчення сезону недільної школи, подали чай після програми Свята Книжки, перекуску на вечір св. Миколая, устроїли прощання для панства Кіщуків, також членки взяли участь і дали поміч місцевій Жіночій Раді, під час чаю і базару, для допомоги біженців в цілому світі. Цей чай відбувся на подвірю дому сенаторки Керін Вилсон, п. Н. Тріщук була головою комітету домашнього печива. Подали членки обід на привітання нового пароха Всеч. о. Богдана Ґоргіци.

Відчити і промови заходом відділу: Оборони і порядок Богослужен-

Світлина членок відділу ім. Лесі Українки — Оттава. Перший ряд зліва направо сидять: Маруся Кіщук — заст. гол., Параня Крокош — касієрка, Анастасія Тріщук — голова, о. Богдан Ґоргіца, Даруся Кір — секретарка, Марія Мандзюк — дорадниця, Марія Мех — заст. секр. Другий ряд: Доця Хомин, Олена Даркович, Славка Прокопович, Ірина Лошна, Катерина Мосейчук. Третій ряд: Геня Гавриляк, Оля Самець, Марія Токарик. Бракує на знимці: Аделя Кирилюк, Матілда Лазарович, Слава Михалько.

ня — о. Подольський, виклад до фільми — „Боротьба проти рака", реферат о. Б. Ґоргіца на Свято Книжки, промова п. Н. Тріщук — українське мистецтво, під час вистави, звіт делеґатки п. Д. Кір зі з'їзду С.У.К. в Торонті. Доклад пані Марії Мадюк з Саскатуну про Музей Союзу Українок Канади.

Більші імпрези, що відділ улаштував. Мистецька вистава і чай дня 12-го червня, цією ділянкою керувала дуже успішно пані Маруся Кіщук. Вистава була дуже гарно описана в льокальних часописах із знимкою референтки, пані М. Кіщук. Експонатів для виставки відділ набув з Музею в Саскатуні як також багато місцевих речей було виставлено. Відбувся церковний базар і бінго в місяці грудні. Поза те, членки, взяли керівництво недільної школи, відвідували хворих. Працювали ми також і для загально канадійських суспільних справ. Відділ ввійшов в членство Жіночої Ради; п. Н. Тріщук є головою комітету добродійної праці при Оттавській Жіночій Раді. Членки тоже провадили збірку на харитативні організації. Під час кампанії Комюніті Чест наш відділ зібрав 400 долярів. Членки наші передплачують жіночій журнал „Промінь".

Фінансовий стан

За 1960 рік	$640.00
Жертвували на церкву	370.00
недільну школу	15.00

Менші жертви призначені для музею в Саскатуні, буджет до централі і організацію Поборювання Недуги Рака (Кенсер Сосаєті).

Хочемо висловити подяку управі централі за вказівки і обіжники щира подяка редакторці журнала „Промінь" пані Н. Когуській за редагування „Променя", „Промінь" при нашім відділі служить як джерело інформації, для промов і т. д. Льокально хочемо дати признання і подяку пані Марії Мандзюк, дружині посла Мандзюка, за її пораду і поміч в відділі і також за заохоту під час нашого першого року існування. Також щира подяка нашому пароховi о. Богданові Ґоргіцові за його кооперацію і поміч в нашій праці.

Анастасія Тріщук, голова
Даруся Кір, секретарка

Чи Ви вже вислали свою передплату на „Промінь"? Коли ні, то постарайтесь зробити це негано. Вислaвши наперед свою передплату тим самим Ви забезпечуєте існування журнала.

КРУЖКИ ПРИ ЖІН. ТОВ. ІМ. ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ У САСКАТУНІ

Світлина голов кружків в роках 1960 і 1961. Перший ряд зліва направо: А. Янів, М. Пігач, Р. Драган (голова жін. тов.), М. Залєщук, Н. Завадюк. Другий ряд: М. Дорош, А. Максимишин, Є. Клопоущак, П. Турецька, А. Михайлюк. Бракує на знимці П. Хомин.

Щоб говорити про успіх у праці жін. т-ва ім. Ольги Кобилянської у Саскатуні, увагу треба звернути на кружки, які існують при цім товаристві.

По більших містах та околицях, де число членок стає заповажне для практичного керування праці товариства, то це є один спосіб, що дуже добре пристосовується до такої ситуації. А добрі висліди є многі. Досліджують науковці, що людина більше чується вдома, і більше бере участь у малих групах. Тому бачимо по пулярність цими днями „групові дискусії" і тому подібне. Кружки, це є демократичний вихід для великочисленних товариств де головний заряд мусів би бути менше-більше автократного характеру.

Мабуть те, що найбільше причиняється до успіху у товаристві, то можна сказати одним словом: участь. По кружках є нагода кожній членці брати участь за охотою та по змозі. Очевидна річ, це розділює працю. Головна екзекутива не заходиться непотрібними подробицями, а для екзекутив кружків це є потрібне приготування для будучих провідниць. Членка, яка у великім зібранню була б тихою, несміливою, дуже часто виробляється на знамениту провідницю. Тому кружок, це є місце де можуть вироблятися слідуючі членки головної екзекутиви, де праця подібна, але потягає за собою більші вимоги відповідальности та солідного керівництва.

Кружки у Саскатуні започатковано у році 1955 і є їх тепер шість. До кружка може належати кожна жінка при Українській Греко-Православній Церкві без уваги на те чи вона є членкою жіночого товариства чи ні. В дійсності, це є кращий спосіб надбання більше членок, бо з часом і несміливі членки стають в ряди жіночого товариства.

Членство кружків сягає від 15 до 30 осіб і сходяться вони вечорами, щомісяця по черзі по домах. Господиня дому подає перекуску, а членки жертвують певну суму на призначену ціль щомісяця. Також більшість членок кружків учащають на місячні збори жіночого товариства, що відбуваються у церковній залі. Часто на вечірках відбуваються освітні програми, читання, курси вишивання, писання писанок та тим подібним. Кружки влаштовують продажі печева і вишиття, розігравки і з таких проєктів, за рік 1960, придбали і передали до загальної каси $2,140.90.

Організація кружків є подібна до головного тіла. Кожний кружок вибирає свою голову і решту заряду, як також і референток та комітетів за потребою. На голову спадає і співпраці між зарядом і обов'язок повної кооперації кружком. Вона входить до складу екзекутиви і учащає на засідання заряду товариства і є вона джерелом інформації від і до кружка і товариства. За добрим порозумінням головної екзекутиви, голова веде працю у своїм кружку, і відповідає за успіх уплянованих проєктів, чи то вони були б матеріяльного характеру чи культурно-освітнього.

Беручи участь і сповняючи свої обов'язки у загальній праці, кружки по черзі беруть на себе відповідальність перепроваджування чаїв та різних обідів: весільних, похоронних, громадських і т. п. Треба додати до цього такі підприємства також, як перекуски під час базару і для „бінґо", що відбувається щотижня у

церковній залі заходами церковного заряду. Під час „Ексибишен" кожний кружок був відповідальний за один день.

Один кружок у Саскатуні є виїмком певної границі чи округи. Це є кружок молодих жінок. Часто молодші жінки вагаються вписуватися до жіночого товариства, але радо учащають на вечерки кружка.

З часом вони також стають активними членками не-лише кружка, але і товариства. Даю чи їм волю сформувати свій кружок, — це дуже поплатилось, бо показалось щире зацікавлення та ентузіязм, — так, що членство цього кружка так побільшилося, що є тепер потреба для ще одного молодого кружка. І заряд робить в цьому напрямі старання.

Це є короткий перебіг праці кружків у Саскатуні. Не є він всевключаючий, однак вказує він на вартість і способи такої організації в околиці де членство є поважне в числі. По кружках членки мають нагоду вироблятися у практичний спосіб. Тож коли припаде на них черга участи у головній екзекутиві, вони готові і добре поінформовані. Дальше, праця у товаристві є розділена, і досягає до більшого член ства.Це додає заінтересования й успіху.

А вкінці, кружки не лише улекшують, але і упримнюють працю заряду, особливо працю голови. Це є дуже важною прикметою кружків, коли ми застановимося над тим, яке то колосальне завдання є бути головою товариства під цей час, коли праця у товаристві складається не лише з льокальних справ, але включає також співпрацю з багатьма іншими організаціями та інституціями.

Марія Киба.

ВІДЗНАЧЕННЯ 40 РОКІВ ПОДРУЖНЬОГО ЖИТТЯ

Стараннями пань базарового комітету Марії Ґужди і Гафії Боднар, членки відділу Союзу Українок Канади ім. св. Кн. Ольги в Торонті, навідались у пятницю ввечері 15 вересня до дому пана Стефана і пані Софії Іваницьких з сердечним привітанням 40-ліття їх подружнього життя. Пані Софія є довголітна членка відділу. Обидвоє завсіди жертвенні на потреби Української Православної Катедри св. Володимира від прибуття до Торонта, а пані Іваницька віддає багато уваги, часу, труду для церкви і відділу Союзу, відколи перестала працювати поза домом. Дбайлива господиня в своїй хаті, вона любить не лише свою родину — сина і дочку та внуків — але розуміє і ролю церкви в життю родини, любить її і ту любов уміла вщепити своїм дітям. Побіч матеріяльних запотребувань, вона глибоко відчуває і духову часть життя та тонкости людських почувань. Щирою і отвертою вдачею здобула собі прихильність і пошану тих, з ким сходиться і працює. Членки відчувають багатство її участи в організації і того так чисельно хоч скромно вшанували оказію 40-ліття її подружнього життя. Обидва парохи катедральної громади — митрофорний Прот. о. Петро Самець і Прот. о. Дмитро Фотій з паніматкою Мінодорою Фотій прилучилися до членок з щирими побажаннями. Кріпкого здоровя на довгі літа складали побажання від присутніх: п. Марія Ґужда, господиня вечора, обидва священики, паніматка Фотій та п. Гафія Боднар, яка передала скромний дар на памятку. Вияв пошани відділу Союзу до пана і пані Іваницьких викликав глибоке зворушення в їх дочки пані Катерини Майнер (син був занятий того вечора). Вона схвильовано висловила присутнім разом з татом і мамою сердечну подяку.

За згодою родини, пані Анна Федун і п. Марія Квас перевели збзірку на українську пресу, яка принесла $42.50. З того на „Промінь" $32.10 Пожертви зложили: по 5 дол. — п. Софія Іваницька; по 2 дол. — п. Тасія Бевш і п. Катерина Майнер; по 1 дол. — пп. Анна Федун, др. Ганна Янішевська Анна Бойко, Гафія Боднар, Марія Макітра, Тетяна Тучак, Домка Кулик, др. Зоя Плітас, Анна Друль, Анастасія Чумак, Марія Мудра, Зоя Гречка, добр. Мінодора Фотій, о. Петро Самець, Магда Антонишин, Анна Чулій, Анна Євчук, Якилина Данилюк, Христина Чатов, Катерина Яніцька, Анна Коропецька, Марія Чорнюк, Стефанія Григоряк, Анна Сторожук, Євгенія Воробець, Анна Стахів, Анна Романко, Марія Йонка, Марія Квас, Калина Сакалюк, Марія Колодій і Марія Ґужда; по 50 ц. — пп. Єлисавета Охітва, Ірина Никорчук і Осипа Юсипчук. Разом $42.50.

З того рішено післати на видавничий фонд „Українського Голосу" 10 дол. і кошти пересилки 40 ц.

На закінчення після смачної перекуски заспівали „много літ" панові і пані Іваницьким.

К. Сакалюк

ПРИМІРНЕ СРІБНЕ ВЕСІЛЛЯ

Дня 27-го серпня родина і приятелі панства Томи і Марії Лазаруків з Едмонтону вшанували їх з нагоди 25-ти літнього ювілею їхнього подружжя. За християнським звичаєм, торжество почалося відслуженням Молебня в Катедрі св. Івана, з участю ВПреосв. Владики Андрея та місцевих парохів. Прийняття відбулося опісля в залі ім. М. Грушевського, при численній участі гостей та рідні, в тому числі і старенька мати — піонерка пана Лазарука.

Панство Лазаруки є загально відомі працівники у церковній громаді та в наших організаціях. Вони є батьками трьох синів: Богдан, одружений, Давид, який вже шостий рік є студентом у Школі Сліпих у Брентфорді, Онт., Орест, маленький, у 3-ій клясі. Діти виховані у примірному українському домі, беруть участь у СУМК та церковному житті — дійсно майбутні члени нашого організаційного життя в Канаді. Пані Лазарук вже другий рік секретаркою в управі провінціяльної екзекутиви Союзу; вона є дочкою сл. п. Катерини і Івана Кінасевичів, що кілька років тому, залишили княжі жертви на народні інституції в їхньому завіщенні.

Др. Левко Фарина, як господар, переводив програму свята. Усі бесідники подали високу оцінку їхньої діяльности: ВПреосв. Владика Андрей з своїм благословенням, подарував їм на памятку Новий Завіт; від катедральної громади зложили щирі побажання і признання всеч. о. Прот. Михайло Фик настоятель і пан

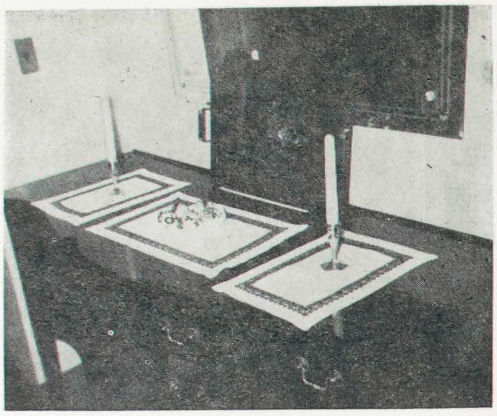

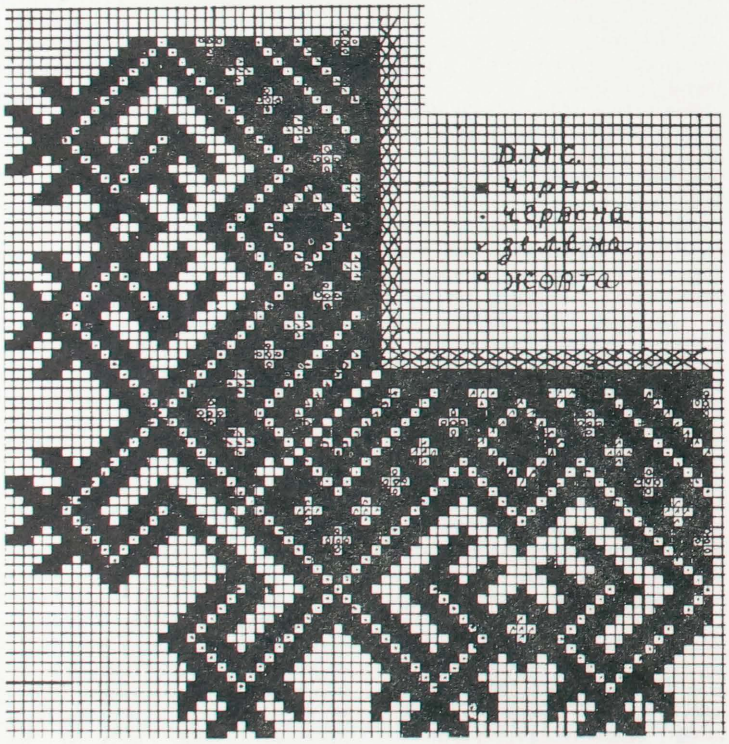

Українська Вишивка

БУФЕТНИЙ КОМПЛЕКТ
Низинка

Надходять зимові вечорі, і зними трохи більше часу до вишивання.

Ось подаємо проєкт трьох кусників, що придаються на розложення на шафку або на інші потреби.

Розмір цих кусників: — оден 20x13 цалів, два 15x11 цалів. Матеріял: — один ярд біле ірляндське льонне полотно, або панама.

Взір виконаний низинковим стібом, край кусників, рубцем, що прикріплений вузькою мережкою (циркою).

Нитки до вишивання вживати Д.М.С. Чорна 310, червона 498, зелена 699, жовта 742, нитки розділювати після груботи полотна, цебто вишивання взору має покрити нитки полотна, дуже пильно звернути увагу на роги взору ось так: — вишиваємо взір по одній нитці менше аж дійдемо до рога, потім обертаємо вишивку в другий бік і далі вишиваємо взір все одну нитку більше і так далі. Таким способом ріг вийде дуже гарний і рівний. Як взір скінчений довкруги, тоді вишиваємо косичку довкола.

За Філію Музею Союзу
у Вінніпеґу,
Евдокія Павлюкевич.

Николай Боднар, голова; пані Софія Гриник, голова відділу при Катедрі, описала віддану працю пані Лазарук в різних комітетах відділу, а також і Добродійному Товаристві; пані Стефанія Пауш, переповіла дещо цікавого з молодих років ювілятів в околиці Смокі Лейк; пані Анна Особа вручила ювілятам дарунок від гостей, члени родини також обдарили їх окремо. Прочитані були телеграми та листи від друзів та родини з далеких сторін.

Наприкінці, син Богдан сердечно подякував всім за вшанування батьків. Пані Лазарук зворушливо висловила вдячність духовенству за відслуження Молебня, комітетові за всякі зарядження а гостям за участь у їхньому торжестві. — Добрі приятелі, — заявила вона, — є найдорожчим скарбом в житті людини! — Також зложила подяку відділові, що через два роки давала Давидові змогу перебувати на Оселі Барвінок.

Для розваги гостей, панночка Елес Ференс з Торсбі, проспівала три пісні, милуючи слухачів своїм чудовим сопрановим голосом. Ця дівчина народилась без Божого дару-зору і учащала до школи у Брентфорді з Давидом. Тепер бере вишкіл співу в Музичній Консерваторії в Торонті.

З нагоди свого ювілею, панство Лазаруки зложили жертву в сумі 10 дол. на наш „Промінь".

Приятелька

ВІСТІ З ВАНКУВЕРУ

На фотографії сидять зліва направо: М. Вакалюк, уступаюча голова, А. Лазарович, рек. секр., С. Ясенчук, перша заст. голови, М. Богдан, голова, Прот. о. С. П. Симчич, Д. Масцюх, голова провінц. екзекутиви, добр. В. Симчич, кореспон. секр., А. Воробець, касієрка, П. Клюкевич, членка комітету мистецтва. Стоять зліва направо: О. Сироїд, членка кон. комісії, Е. Кузик, членка кон. комісії, Є. Єлиняк, голова комітету мол. СУМК., Л. Митрук, заст. рекор. секретарки, В. Бабійчук, членка забавового комітету, В. Герман, голова забавового комітету, О. Кіндрачук, членка комітету мистецтва, К. Бабійчук, членка комітету мистецтва, М. Мисько, голова комітету мистецтва, Н. Синявська, бібліотекарка, А. Бойчук, членка прог. комітету. Немає на знимці: А. Гуцуляк, 2-га заст. голови, Г. Сірий, членка добр. комітету.

Відділ Союзу Українок Канади ім. Лесі Українки не з найстарших відділів у Канаді. У році 1933 було зорганізовано жіноче товариство під іменем Рідна Школа, а в 1934 р. товариство рішило включитися в Союз Українок, щоб і своєю заявою збагатити розвій українського жіночого руху. Прибрали собі імя славної української поетеси Лесі Українки.

Ванкуверський відділ складається з 83-ох членок. У відділі є різні комітети які виконують свої обовязки і виробляють проєкт на цілий рік.

Позволю собі пояснити працю цих комітетів. Сподіваюся, що така обміна думок буде корисною для інших відділів в Канаді.

Комітет мистецтва

Комітет складається з таких членок: Л. Митрук, Н. Синявська, С. Ясенчук, К. Бабійчук, О. Кіндрачук, і П. Клюкевич. Пані Марія Мисько очолює цей комітет.

Велика частина праці відділу полягає на цей комітет, бо їх головним обовязком є зберігати великий мистецький скарб українського народу. Цей комітет старанно працює над способами пристосувати наше ручне мистецтво до теперішнього часу, особливо вишивки. Цим українки самі зможуть навчатися вишивати, а також зможуть інформувати красу української ручної культури між співгорожанами.

Цей комітет виконує певний проєкт кожного зимового сезону. Вечорниці відбуваються кожного тижня, звичайно по різних домах, виконують свої завдання в приємній атмосфері. Одної зими постановили вишити українські блюзки. Комітет помагав вибрати відповідні взори, а шевкині товариства постаралися, щоб крій був відповідний для кожної членки. Членки мали велике задоволення і значно прикрасили веснянку виставу вишивок.

Другої зими комітет зробив проєкт вишити дванадцяти обрусів, щоб товариство могло пишатися правдивими вишивками на кожному чайному прийнятті. Ще іншої зими шили суконки та інше убрання для себе й для дітей, і прикрашували по мистецькому українськими вишивками. Минулої зими комітет старався докінчити альбом українських вишивок до льокального музею.

На вечорниці звичайно запрошували промовців або мали наукове читання. Бувають різні дискусії, і там укладають працю на будуче. Вечорниці закінчують смачною перекускою, і задоволено розходяться додому.

Цей комітет цікавиться не лише вишивками. Перед Великоднем заряджує вечорі писання писанок, демонстрації виробу великодніх пасок та бабів. Виріб колачів надзвичайно цікавить молодих членок, бо кращого від українських колачів немає ніде в світі. Техніку печива, особливого Великодного, передають вправні та досвідчені господині. До таких належать пані: О. Сироїд, К. Бабійчук, М. Костюк, М. Мурин, М. Мисько.

Комітет старається щороку зарядити виставу українського мистецтва у великих склепах у Ванкувері, а та-

кож на міжнародніх виставах і на Песифик Нешонал Ексебишон.

Велика честь комітетові, бо їх праця тяжка й різноманітна.

Комітет молодшого СУМК.

Молодший відділ СУМК має около 30 членів, віком від 10 до 14. Відділ сходиться в парафіяльній залі в означені дні на збори. Помимо того, що українська молодь немає нагоди в щоденнім житті — в праці і школі вживати українську мову, члени перепроваджують свої збори й пишуть звіти зборів по-українськи.

При помочі комітету членок Союзу Українок, СУМК укладає свої пляни праці на цілий рік. Наприклад, після зборів, молодший СУМК мав виріб шкіряних речей, вчилися вишивати, співали гуртом українські пісні, і вчилися писати писанки. Крім того, кожного місяця пані Є. Єлиняк, голова комітету, мала повчаючий виклад про визначні одиниці з української історії.

До комітету на цей рік входили: пані Є. Єлиняк, А. Ткач, Н. Синявська, А. Воробець, М. Ахтемійчук і М. Мисько.

Цього року молодший СУМК закінчив свою діяльність прогулькою до Кресент Біч.

Недільна Школа

Недільна Школа започаткована в 1944 році. Через брак матеріялу й підручників тяжко було провадити школу систематично. З поворотом прот. о. Симчича з Америки 1954 року школа стала дуже активною. За вказівками о. настоятеля членки товариства поділили дітей на кляси за віком, і число учасників недільної школи скоро зросло до 169 дітей. Матеріяли навчання, що їх приготовив прот. о. Симчич захоплювали всю молодь. Успіхи релігійного навчання можна завдячувати учителькам, які так щиро виконували свої обовязки з замилуванням.

Цього року слідуючі пані учителювали: Олеся Мацелюх, Анастасія Воробець, Анастасія Синявська, Анна Ткач і добр. Симчич. Також учили молоді учителі, бувші учні нашої недільної школи: Савеля Маскаль, Філюся Мисько, Володимир Мануша та Оскар Ролько.

Недільна школа постарала відзнаки для учнів з українським написом і тримаменним хрестом. Відділ Союзу Українок Канади вповні піддержував недільну школу. Коли була потреба членки товариства помагали учителькам.

На закінченні шкільного року діти виїхали до Кресент Біч автобусами та автами до літнього дому панства Мацелюхів. Там гарно забавилися всякого роду забавками, і купалися в морі.

Діяльність товариства

Тяжко описати діяльність товариства, бо відділ охоплює кожну можливу ділянку. Згадуючи деякі важніші події, робимо це, щоб заохотити інші відділи по цілій Канаді писати до „Променя" для обміни думок.

Завдяки зарядженням соціяльного комітету, який складався з пань: В. Герман, В. Бабійчук, Г. Сірої, і Е. Кузик, товариство приготовляло різні обіди, як наприклад, Святу Вечерю, спільне свячене та храмовий обід. Крім цього відбувалися різні чайні прийняття.

Час від часу товариство брало участь у виставах печива спільно з іншими товариствами міста. У цей спосіб виробили чи не найкращу репутацію про українське печиво.

Товариство віддає більшість своїх фінансових прибутків до громади Пресвятої Трійці. Також не забуває про добродійні цілі, як Червоний Хрест, Крипл Чилдерн і Комюніті Чест. Цього року товариство пожертвувало 30 долярів на закупно українських книжок до університету, і жертву в сумі 300 дол. на Катедру в Віннінеґу.

Відділ бере активну участь у Жіночій Раді. Репрезентантки на цей рік є пані: О. Мацелюх, А. Воробець, А. Тарновецька, М. Мисько, і П. Клюкевич. Членки радіють, що до управи Жіночої Ради вибрали українку, пані О. Мацелюх. Вона є рекордовою секретаркою.

Членки пильно читають наш дорогий журнал „Промінь" і заохочують своїх знайомих передплачувати його. Пані М. Вакалюк завідує передплатами на „Промінь".

Цього року товариство приготовило прийняття для українських студентів університету з ціллю познайомити студентів з українським громадянством. Бенкет-прийняття був у парафіяльній залі на 1 лютого.

Вечір перейшов дуже успішно. Молитву провів прот. о. Симчич, а програмою проводила заступниця голови, пані С. Ясенчук. Пані М. Богдан, голова відділу, привітала приявних студентів і професорів. У своєму привітанні пані Богдан висловила бажання, щоб студенти провадили культурно-освітню працю поміж українцями, бо суспільство в майбутньому звернеться до них за проводом.

Прот. Симчич привітав абсольвентів та й представив їх приявним. Імена й степені осягнені як слідує: Павло Симчич (син о. і добродійки) — М.Д., Ґ. Фотій — Б.А., Джері Дейсі — Бакалавр інженерії, Соня Кіндрачук — Бечлор оф Сайнс, Лілія Сокіл — Гом Економикс. Також познайомив присутніх з українським персоналом університету: М. Гулацан, Й. Басараба і В. Ревуцький.

Вечір був переплітуваний концертовими точками. Пані М. Російчук відспівала дві пісні при акомпаніяменті панни С. Шевчук, панна С. Шевчук з братом Віктором відіграли дві музичні точки. Проф. Гулацан говорив по англійськи на тему „Опен майнд." На закінчення Роман Гонтар, голова студентського товариства Альфа Омеґа щиро подякував відділові за так миле прийняття.

Пані: О. Мацелюх, М. Вакалюк і Л. Митрук вітали гостей при дверях і знайомили одних з одними.

До успіху цього вечерка пані О. Кіндрачук вложила багато праці, відшукала всіх студентів на університеті. Віримо, що такі бенкети будуть продовжуватися кожного року, щоб допомогти студентам познайомитися з громадянством.

Провінціяльна Екзекутива

У Британській Колумбії є шість відділів Союзу Українок Канади — Вернон, Чилливек, Валі, Ню Вестминстер, Вікторія і Ванкувер. Коли почалися творити відділи С. У. К., повстала потреба провінціяльної екзекутиви, щоб координувати працю. Провінціяльна екзекутива повстала 1956 року, і за той час багато корисної праці вже проробленo. Похвальним є започаткування музею, що був офіційно відкритий 1958 року. Тепер в музезю знаходиться експонатів на поверх дві тисячі долярів вартости.

Музейний комітет дуже активний. Цього року він складається з пань: Л. Митрук, К. Бабійчук і О. Кіндрачук. Вони пильно працюють, а співпраця між цим комітетом і відділом якнайкраща. Заплянували побільшити музейну кімнату щоб членки і діти могли користати з музейних речей, та щоб взори та стіби були пристосовані до модерного вживання. Мовляв, щоб музей не був місцем архівів але товчком збагатити ми-

стецтво в Канаді.

Цього року, на 23-го червня, спільно з відділом заряджено виставу вишивок і ручних робіт. Всі відділи взяли участь у виставі. Також мали компетицію вишивок і модерне вбрання прикрашене вишивкою.

Для молодшого відділу СУМК була компетиція хрестикового вишиття.

Голова комітету вистави, пані М. Мисько, привітала гостей і попросила пані М. Богдан до слова. Пані Богдан пояснила значіння дня і в своїй короткій промові висловила задоволення, що таке велике число поцікавилися виставкою.

Пані Д. Масцюх, голова провінціяльної екзекутиви вітала відділи з-поза Ванкуверу і заохочувала присутніх пізнавати велич українського мистецтва. Пані Митрук переводила програму дня, а пані Кіндрачук була коментатором.

Пані Засійбіда, голова провінціяльної екзекутиви в Альберті була почесним гостем. У своїй промові розяснила присутнім про широке завдання українки в суспільному житті, та розповіла про діяльність Союзу Українок, і про їх здобутки.

Пані Є. Єлиняк, при акомпаніяменті панни Ган, відспівала дві пісні.

Суддями вишивок були пані: Засійбіда, Тарновецька, Остапчук, Макар, Бабійчук і Касюхич. Одержані нагороди були визначені стяжками з відповідним надписом та смолоскипом.

Вистава була високого рівня і корисною для всіх учасників.

Чаї

12-го серпня, заходом мистецького і соціяльного комітету відділу відбулися продаж українського печива і модельовання українських строїв, моделювали пані — О. Кіндрачук, К. Бабійчук, Л. Митрук, і п-на Ф. Мисько.

Це відбулося під час чайного прийняття в городі п-ва Р. Ґрагам під управою „Сівік Юніті Асосієйшон", в якім пані Емілія Остапчук є директором. Сцени з модельования і чаю були передані пізніше через телевізійну стацію. —

13-го серпня, наш відділ влаштував чайне прийняття і розігравку вишивок в городі п-ва Сироїдів.

В. Симчич, кор. секр.

УКРАЇНСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

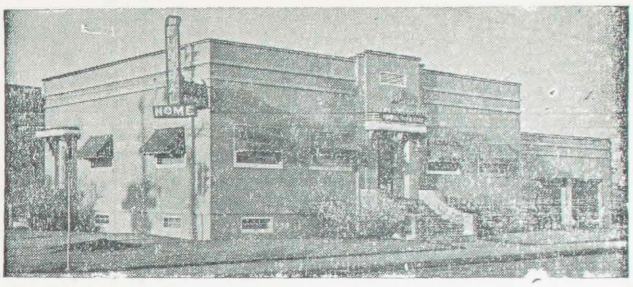

В годині смутку по втраті дорогої особи в родині, приятеля чи знайомого, звертайтесь за сумлінною і ввічливою обслугою в похороненню, бальзамуванню і в закупленню домовини та нагробних хрестів до:

PARK MEMORIAL FUNERAL DIRECTORS

9709 - 111 Ave. Phones: GA 2-2331 & GA 4-1633 Edmonton

Відділи в таких містах Альберти:

Vegreville, Phone 2011 — Lamont, Phone 53 — Smoky Lake — Myrnam — Wilna — Mayerthorpe — Wildwood.

В. М. СМОЛИК, управитель

ПРЕСОВИЙ ФОНД

Пані К. Сакалюк — Торонто. Збірка на ювілею 40-літнього подружжя п-ва Стефана і Софії Іваницьких —	32.10
о. Я. Рибалка — Гефорд, Саск. Залишила в посмертному завіщаню бл. п. Антоніна Никіфорук	10.00
Пані Ніна Пеленська, Монтреал, Кве. —	1.00
Пані М. Карасевич — Вінніпеґ, Ман. —	1.50
Пані А. Рурик — Мус Джо, Саск. —	3.00
Пані Люба Білошенко — Ґримзбі, Онт. —	1.50
Пані М. Маленькі — Стінен, Саск. —	1.50
Пан П. Сторожинський, — Келґарі, Алта. —	25.00
Пані Марія Лазарук — Едмонтон, Алта. —	10.00
Всеч. о. В. Федак — Гемилтон, Онт. Зі збірки на похороні бл. п. Івана Пасеки	5.00

ПРИДБАЛИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Пані Олена Шевчук — Вишарт, Саск. —	1
Пані А. Конічковська — Содбури, Онт. —	1
Пані Т. Дяковська, Ґримзбі, Онт. —	1
Пані Єв. Козяр — Канора, Саск. —	1
Пані Марія Іванець — Брентфорд, Онт. —	1
Пані О. Сушко — Гемилтон, Онт. —	1
Жіноче Тов. в Сондавн, Ман. —	1
Пані М. Ричі — Вінніпеґ, Ман. —	1
Пані Г. Михайлюк — Ст. Джуліен, Саск. —	1
Пані Марія Квас — Торонто —	27
Пан Андрій Меланченко — Саскатун, Саск. —	1
Пані А. Конічковська — Содбури, Онт. —	1
Пані Є. Верхомин — Едмонтон —	3
Пані М. Гавриш — Едмонтон —	1
Пані Марія Лазарук — Едмонтон —	1

DOMINION RESTAURANT

"Air Conditioned"

Have the Best Meals

in North Battleford for Saskatchewan

Lucyk's Book & Gift Shop

School and office supplies, China,

Gifts and Greeting cards

North Battleford, Sask.

Fort Motel Battleford's Newest

Fort Motel Battleford's newest pleasantly located (at the) junction highway 5—40—4 West.

Spacious grounds fully modern
Single, double & family units with:
Kitchenette, T.V. phones, swimming pool. Adjacent to Esso and restaurant. Reservation accepted by letter or wire. Ph. 937-2651 Battleford, Sask.

НАЙКРАЩЕ ЗАВЕДЕННЯ ДЛЯ ЧИЩЕННЯ ВАШОГО ОДЯГУ!

KINGSWAY DRY CLEANING

9232—III Avenue, Edmonton, Alta. — Ph. 477—2710

Петро Федьо і **Пилип Коваль,** власники

For the "REST" of your life

Stay at the

AUDITORIUM HOTEL

D. G. LUTZAK, Mgr.

Northbattleford, Sask. Phone 445-2456

НАЙКРАЩІ КВІТИ НА ВСЯКУ ОКАЗІЮ!

MICHAEL'S FLOWERS

9712—III Avenue, Edmonton, Alta. — Ph. 477—4025

Марія Бісюк, власник

THE ROXY PHOTO STUDIO

and

PHOTOGRAPHIC SUPPLY STORE

Box 217 — North Battleford, Sask.

ВІДСВІЖУЮЧІ НАПИТКИ ДОБІРНОЇ ЯКОСТИ!

Prairie Rose Manufacturing Co. Ltd.

9611—104 Avenue, Edmonton, Alta. — Ph. 422—1881

Василь Гавриляк, власник

ВИДАННЯ ЩО МОЖЕТЕ ЗАМОВЛЯТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Чверть Століття на Громадській Ниві (повинна мати кожна членка)	$4.25
Мистецка Книжка — Ukrainian Embroidery Desings and stitches	4.00
„Нашим Найменшим" (віршики, пісні, байочки, гри, для маленьких)	1.50
Мистецькі Скарби Українських Вишивок	1.75
Три Сильветки — написав проф. Л. Білецький	1.50
„Подорож по Україні" — мапа і лекції для молодих дітей	2.00
„Програма Музею Союзу" — Museum and handicraft	.25
Статут Союзу Українок Канади	.25

ЗАМОВЛЕННЯ ПРОСИМО СЛАТИ НА АДРЕСУ:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

203 Union Bldg. Edmonton, Alberta.

P 22
SAMYCIA MRS S JAN 62
6712-111 AVE
EDMONTON ALTA